

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hasábos betű sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.

Nyitlár betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, április 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Választási mozgalmak.
- Miért volt Hazai miniszter Bécsben?
- A miniszterelnök munkában.
- Aradon elítélt leánykereskedők.
- Kétszáz millió a Pálffy hagyaték.
- Kifosztott elmebeteg százados.
- Szülők levelei az aradi rendőrséghez.
- Csak az előfizető beszélhet!
- Fogházra ítélt takarékpénztári igazgatók.
- Hofrichter a gyilkos.
- Művelt nők otthona.

Paktumról mesélnek.

Arad, április 29.

Uj nóta szól az ellenzéki hegedün: a kormány paktál. Ugy látszik, elfelejtették, hogy erre a Justh-pártnak van szabadalma és kizárólagos joga. Justh Gyula ugyanis nyíltan, ünnepiesen és a vérszerződés formái között kötött paktumot a szerb radikális párttal. A kormány azonban Kossuthal, Apponyival, Bánffyval, Zichy Aladárral és másokkal köt paktumot, mandátumokra. Kegyelmet ad ezeknek, szabad bevonulást a parlamentbe. Csúpán a Justh-pártiaknak nem ad kegyelmet, — mondják, s a hangjukból nem lehet tisztán kivenni, hogy hencegnek-e ezzel, vagy keseregnek.

Ha igaz is lenne: elférne a disputa, hogy ez a paktum bünösebb, vagy az, amelyet Justh Gyula kötött a nemzetiségiek azon frakciójával, a melyet soha magyarbarátnak nevezni nem lehetett.

Hiszen a szerb radikálisok csak azért vették programjukba az Ausztriától való elszakadást, hogy ennek révén a függetlenségi párt segítse őket az egyházi mozgalmakban elvesztett befolyásuk visszaszerzésénél. Ha már a paktum politikai intézmény lett, — kivel szabad inkább paktálni: Kossuth Ferenccel, vagy Tomics Jócával? Bánffy Dezsővel, vagy Musiczky Dömével? Ha „kegyelemosztásról“ van szó: Andrássy Gyula gróf érdemesebb-e a kegyelemre, vagy pedig Mrksity Jásó, a törökbecsei volt parasztképviselő?

De a paktum és a „kegyelemosztás“ a választási mozgalmak régi, szokott meséiből valók, a melyeket nem kell komolyabban venni, mint az egyéb híreket, a melyeket a korteslobogók alatt olyan buzgón költenek. A választási paktumok egész pártokra terjedhetnek csak ki. S a ki szét néz a kerületekben, egészen közel álló példákat talál arra, hogy a munkapárt és a Kossuth-párt, vagy a munkapárt és a néppárt jelöltjei milyen éles, szinte elkeseredett mérközésre készen állanak egymással szemközt.

Paktum ninesen, de van valami más, a mitől az obstrukciós pártnak oka van megrettenni, s e félelmében a paktumok vízióit látni. Természetes, hogy a kormánypárt, akármily nagy erővel s akármilyen széles mézón veszi föl a választási küzdelmet, arra nem gondolhat, hogy minden kerületben győzzön. Mentsen Isten, —

hiszen a koalíció minden bünei abban fajultak el, hogy a parlamentnek nem volt ellenzéke, a mely ellenőrizzen. A parlamentben szükség van az ellenzékre, de az olyanra, a mely nem akarja izgága, értelmetlen cselekvéssel a törvényhozó munkát megakasztani, hanem a bíráló és az ellenőrzés, sőt a kezdeményezés hivatását teljesíteni. S ha a kormánypárt erőit nem ezekkel a jelöltekkel szemben érvényesíti a legnagyobb energiával, hanem az obstrukciós jelöltek letörésére, annak több oka van. Nemcsak az, hogy a nyugalom és rend visszateremtésének legfőbb érdeke, hogy az obstrukció vitézei künn maradjanak; de az is, hogy a választók mindjobban elfordulnak, kiábrándulnak az új zavarkat, új felfordulást ígérő párttól, s a munkapártnak épp ott ígérkezik a legbiztosabb győzelem, ahol az obstrukciósokkal áll szemközt.

Azonban a többi pártbeliekkel sincsen semminő paktum. Tisza István gróf nemrég kijelentette, hogy minden pártnak egyesülnie kell a parlamenti rend helyreállítása és biztosítása érdekében. Ez az egy jelentő községet a kormány pártja és mindazok között, akik az obstrukció dárdáját nem suhogtatják. De akik ebben a közösségben is vannak, azok között is sokan fognak egymással elkeseredett csatát vívni. Akármelyik győz, egyik se vádolhatja a másikat

Költevények prózában.

Irta: Charles Baudelaire.

I. Az idegen.

- Kit szeretsz legjobban, te titokzatos férfiú, óh mondd? Az atyádat, az anyádat, a nővéredet, a fivéredet?
- Nincs atyám, nincs anyám, nincs nővérem, nincs fivérem!
- Hát a barátodat?
- Olyan szót ejtetél ki, a melynek értelmét mindmáig nem ismertem meg!
- A hazádat?
- Ki tudja, hogy a föld melyik részén születtem?
- A szépséget?
- Hogy szerethetném én a szépség halhatatlan istennőjét?
- Az aranyat?
- Gyűlölöm, a mint te az istent gyűlölöd.
- Hát kit szeretsz, mit szeretsz, te különös idegen? Kit? Mit?
- A felhőket szeretem... a siető felhőket... Ott fenn... a csodás, gomolygó felhőket... az oszló-foszló, tovatűnő felhőket...

II. Vénusz és a bolond.

Csodás ragyogó nap! Szenvedélytől ittasan szivja magába a nagy park a nap égő tekintetét mint az ifjúság magába szivja a szemnek izzó tüzet.

Egy hang se árulja el a nagy Természet mámorát. Mintha még a vizek is aludnának. Nem úgy, mint az embereké, a Természet orgája nesztelenül folyik le.

Az egyre növekedő fényárban minden csillog, ragyog; a virágok égnek a vagytól, hogy színeik hatalmas erejével vetekedjenek az éter vakító azurjával. A forróság illatot ad a fáknek és a virágoknak s az illatár szinte füstölő gomolyagokban emelkedik fel a nap felé.

A Természet e mámorában egy szomorú alakot pillantottam meg. A park közepén hatalmas Vénusz áll a magas talapzaton; a talpához egy bolond simul, egy udvari bolond, akinek az a hivatása, hogy önkénytelen vagy erőszakolt mókáival megkacagtassa a királynét, ha lelkiismereti furdalást érez, vagy unatkozik. Megmosolyogni való ruhában állt ott a szegény bolond, fején csörgős sipka. Szemeit a halhatatlan istennő felé helyezte, miközben könnyekkel teltek meg e bus szemek.

Es e szemek ezt mondták:

— Én vagyok a legutolsó ember, a legelhagyottabb ember ezen a világon. Szerelmemben és barátságban megcsaltak. Haszonalanabb és nyomorultabb vagyok az állatnál! És mégis... mégis, én is arra vagyok teremtve, hogy átérzzem a Te halhatatlan szépségedet, óh, csodás istennő. Könyörülj meg rajtam, óh Vénusz! Szánj meg szomorúságomért és szerelmemre való vágyódásomért!

De a könyörtelen Vénusz titokzatosan a

messzeségbe néz márványszemeivel... a messzi, messzi távolba...

III. Hajad egy egész világ.

Hadd szivom be soká, soká hajadnak illatát! Hadd meritsem el arcomat fürteidben! Hadd lebegjenek fürteid kezemben, mint egy illatos zsebkenő, hogy az emlékek és gyönyörök illatával teljék meg a levegő!

Ha tudnád, mi mindent látok most! Ó mit érzek! Mit sejtek! Lelkem ez illatáron száll tovább, mint más lelkek a zene szárnyán!

Egy álom emelkedik ki hajadból, egy álom: libegő vitorlakkal, hatalmas árbócokkal. Messze tengerekről beszél ez az álom, hol langyos szellők játszadoznak, hol az éter sötétebb kék és éret gyümölcsök illatától van átitatva a levegő; hol enyhet érez az emberfia, mintha óriási levelek hűsen legyeznék.

Hajadnak ocaánjában egy kikötőt látok, hol egy szomorú melódia zengzetét hallok. Kikötőt, ahol minden nemzetnek erős férfiai dolgoznak, minden fajtájú hajókon, melyeknek dusan cifrázott teste a végtelenségen siklanak át, melyben örök forróság hevit.

Mikor hajadat megsimogatom, újból átélem a gyönyörűséges bágyadtságom örökeit, a melyeket egy szép hajó kajútjében töltöttem együtt veled; a hullámok ringatták a hajót, a kajútban csupa virág, hódító illattal: hajadból a dohánynak, ópiumnak és cukornak illatát szivom.

becsapással. A Justh-párt híres paktumának, — meg fogja látni az ország: ez lesz a vége.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Fiume: A magyarság *Mayländer* Mihály volt polgármester mellett foglalt állást. *Zanella* Rikárd szombaton este mond programbeszédet.

Nagysomkut: *Varga* Sándor dr. nemzeti-ségi ellen fellépett *Mán* Lajos munkapárti.

Szepesszombat: *Ujházy* Iván függetlenségi ellen fellépett *Takács* József munkapárti.

Eger: *Babocsay* Sándor ma kijelentette, hogy nem lép vissza senki kedvéért sem és ragaszkodik a jelöltségéhez.

Lugos: *Plósz* Sándor munkapárti ellen fellépett *Branisce* Valér dr. nemzeti-ségi.

Karánsebes: *Burdia* Szilárd munkapárti ellen fellép *Vlád* Aurél dr.

Oravica: *Siegescu* József munkapártinak még nincs ellenjelöltje.

Facset: Két jelölt van: *Nemess* Zsigmond munkapárti és *Hajdu* Frigyes függetlenségi, akinek azonban csak jelentéktelen pártja van.

Szászkabánya: A munkapárt jelöltje *Duka* Géza dr.

Nagykörös: A függetlenségi és 48-as párt jelöltje: *Bakó* József vasárnap délelőtt tartja programbeszédét. Megválasztása egyhangú lesz.

Vác: A függetlenségi párt jelöltjével *Preszly* Elemérral szemben a munkapárt *Nagy* Sándor püspöki jószágkormányzót léptette fel. A választók előbb *Ráday* Gedeon grófot akarták felléptetni, de öt időközben főispánnak neveztek ki, majd *Serényi* Béla gróf öcsését szöktették fel, de nem vállalta a jelöltséget.

Giráltról táviratozzák: *Bujanovich* Gyula, a giráltról terület munkapárti jelöltje kedden és szerdán mondott programbeszédet Girálton és Kükemezőn.

Eperjes: *Ghyllány* Imre báró eperjesi munkapárti jelölt kedden és szerdán *Liosér*, *Lemes* és *Somes* községeket látogatta meg, hol beszédeket mondott.

Hajad az éjszakában úgy hevit, mint a forró égő éjszakája.

Hagyj daskálnom kezemmel nehéz fekete hajadban! Hadd osókolnom lázasan fürteidet! Ugy érzem ilyenkor, mintha emlékeimet osókolnám fel újra a halálból a való életre!

IV. Mámor.

Légy mindig mámoros: ez az igazi! Ez az alfája és omegája a bölcsességnek. Ez a lét és nem lét egyetlen kérdése.

Mámorban nem fogod érezni az idők rettenetes terhét, amelyről roskadoznak vállaid, mely leterít a földre. Mámorban légy szüntelenül! Csak mámor, mámor!

De mivel szerezd meg ezt a mámort?

Borral, költészettel, erénnyel, asszonygyal, ahogy tudod. Csak mámor legyen.

De ha egy napon... valahol... egy palota lépcsőjén vagy egy utcai árok zöld fűvén vagy szobáskád tompa magányában ébredve mámorod gyöngül, ha egészen elszáll: akkor kérdezd meg a szélvész, a hullámot vagy a csillagot, vagy a repülő madarat, vagy a toronyórát, vagy valamit, ami mozog, forog, száll, sóhajt, szólal... kérdezd meg tőlük: minek az órája ütött?

É: a szélvész, a hullám, a csillag, a toronyóra mind ezt fogják felelni:

— A mámor órája. Ha nem akarsz az idő meggyötört rabszolgája lenni, mámorosodj meg újra, légy mámorban szüntelenül. Borral, költészettel, erénnyel, asszonygyal... Bármivel szerezd meg a mámort, ahogy tudod, csak mámor legyen, mámor...

A nagylaki kerületben a munkapárt e hó 27-én tartotta alakuló közgyűlését, mely alkalommal a környékről igen sokan jelentek meg és *Szójka* Kálmánt jelölték munkapárti programmal.

Oravicáról jelentik: *Popovics* Sándor görög kel. román esperes az itteni kerületben a román papságot a legkülönbözőbb eszközökkel igyekszik terrorizálni, hogy a nemzeti-ségi párttól elvonja. *Popovicsot* ezért a legközelebbi szentszéki ülésen kérdőre fogják vonni. A román papok legnagyobb része azonban a terrorizmus dacára is lelkesen kitart *Siegescu* dr. mellett.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt újabban a következő hivatalos jelöléseket teszi közzé *Krassó* Szörénymegyére vonatkozólag:

Lugos: *Plósz* Sándor.

Facset: *Nemess* Zsigmond.

Karánsebes: *Burdia* Szilárd.

Nagyzerenc: *Huszár* Károly.

Németbogsán: *Jakabffy* Elemér.

Szászkabánya: *Duka* Géza báró.

A miniszterelnök munkában.

Tisza István Kolozsvárott. — A választások kiírása.

Távirati tudósítás.

Arad, április 29.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök friss egészségben érkezett haza és a mai nappal újból munkába állott. Holnap már minisztertanács lesz és véglegesen megállapítja a kormány a választások idejét. Nagy érdeklődéssel tekint az ország **Tisza** kolozsvári útja elé, ahol a legutóbbi napok politikai eseményei, különösen a paktum hírek következtében figyelemre méltó nyilatkozatok várhatók.

Ma érkezett távirataink a következőket jelentik:

A miniszterelnök Budapesten.

Budapestről jelentik: **Khuen Héderváry** Károly gróf miniszterelnök a tegnapi esti expresszvonattal titkára, **Bárczy** István dr. kíséretében Budapestre érkezett. A miniszterelnök már ma délelőtt megkezdte hivatalos működését. Fél tizenegy óra tájban felkereste őt **Tisza** István gróf, a kivel a miniszterelnök hosszabb ideig tanácskozott. Később **Jakabffy** Imre belügyi államtitkár jelent meg nála. 12 órakor **Zichy** János kultuszminiszter látogatta meg a miniszterelnököt, kivel szintén hosszabb tanácskozást folytatott.

Budapestről jelentik: **Khuen Héderváry** gróf ma korán reggel kelt a államtitkárjának, **Jeszenszky** Sándornak látogatását fogadta és előterjesztéseit haligatta meg. Valószínű, hogy ezek az előterjesztések holnap minisztertanács elé kerülnek, amelyen a miniszterelnök közölni fogja tegnapi audienciájának tartalmát. Az új országgyűlés egybeállítására vonatkozó királyi kéziratot legközelebb publikálják s ezzel megkezdődik a harcosok tűzvonalba való vonulása.

Tisza István Kolozsvárott.

Tisza István gróf ma este kilenc órakor Kolozsvárra utazott **Kálmán** Gusztáv államtitkár támogatására, aki holnap délután öt órakor tartja meg programbeszédét. A függetlenségi párt és a szocialisták már napok óta készültek botrányok rendezésére és tüntetésekre. Azonban a rendőrség elhatározta, hogy megakadályozza a zavargásokat. A katonaság ma

reggel óta konzignálva van. Éjjel három riasztó lesz, mert a szocialisták már öt órakor megakarják szállani a pályaudvart.

A Nemzeti Társaskörből.

Budapestről jelentik: A miniszterelnök ma este fent járt a Társaskörben, ahol meleg ovációval fogadták. **Harsány** éljenzés fogadta belépésekor és jókedvben, derűsen fogadta a gratulációkat. Kijelentette, hogy teljesen jól érzi magát, felfrissülve jött meg a **Semmering**-ről. Előbb **Láng** Lajossal, majd **Serényi** miniszterrel beszélgetett. A klubban megjelentek **Szekely** és **Hazai** miniszterek is. Husz tagu küldöttség kereste fel **Plósz** Sándort és felajánlotta neki a **Iugosi** mandátumot. **Plósz** elfogadta a jelölést.

A választások kiírása.

Budapestről jelentik: Holnap délelőtt a kormány tagjai a miniszterelnöki palotában minisztertanácsra gyűlnek egybe. Folyó ügyeken kívül megállapítják a választásokat elrendelő királyi kézirat szövegét, a választások határidejét. A királyi kézirat, mint azt megirtuk, május hó tizedikén jelenik meg a hivatalos lapban. A választások június elsején vagy másodikon kezdődnek.

Közös miniszteri tanácskozás.

Budapestről jelentik: A múlt hétről elhalasztott közös miniszteri tanácskozást **Budapest** tartják meg május hónap közepe táján a királyi elnöklésével.

Miniszterek utazása

Zichy János gróf május 11-én Pécsen programbeszédet mond. **Hieronymi** Károly május 10-én Pozsonyba utazik, ahol szintén programbeszédet mond. **Kálmán** Gusztáv államtitkár holnap Kolozsvárott tartja programbeszédét. **Kazy** József május 8-án mond programbeszédet Sátoraljujhelyen.

A bán Budapesten.

Tomasich Miklós horvát bán, aki tegnap este érkezett Budapestre, két napig marad a fővárosban, ahol a különböző miniszteriumokban jár el.

A bán délután egy órakor meglátogatta **Khuen** miniszterelnököt és a horvát választói törvénytervezetet tárgyalta vele. A kormány legközelebb minisztertanácsban tárgyalja a horvát választójogi törvényt, amelyet a jövő hónap elején a horvát tartománygyűlés elé terjeszt a bán.

Paktum a pártok között.

A választási harc előkészületeiben az összes ellenzéki pártok nem egyszer azzal vádolták meg egymást kölcsönösen, hogy egyes mandátumaik tekintetében a kormányval paktumot kötöttek.

Az igazság ebből csak az, hogy a nemzeti munkapárt az alábbiaknak eddig még nem állított ellenjelöltet:

Andrássy Géza gróf, **Andrássy** Gyula gróf, **Andrássy** Sándor gróf, **Apponyi** Albert gróf, **Bánffy** Dezso báró, **Béla** Henrik, **Burgján** Aladár, **Darányi** Ignác, **Horváth** Gyula, **Kossuth** Ferenc, **Lengyel** Zoltán, **Moskovitz** Iván, **Pallavicini** György örgróf, **Putnoky** Móric, **Szentiványi** Árpád, **Székely** Kálmán, **Szerényi** József, **Ugron** Gábor, **Zichy** Aladár gróf.

A Kossuth-párt álláspontja.

Budapestről jelentik: A függetlenségi pártkörben tegnap este meglehetősen gyér számban megjelent párttagok és képviselőjelöltek egy kis töredéke volt csak az, amely megelégedéssel és tetszés közt tárgyalta a **Kossuth** Ferencpárt hivatalos lapjának, a „**Budapest**”-nek ama cikkét, amelyben a **Khuen**-kormányának a leg-

erélyesebben megüzeni a háborút. Ezek a hivatkozott cikkelyből arra következtettek, hogy a Kossuth Ferenc párt tudatára ébredt annak, hogy a megalakuló új képviselőházban a Justh-párt törekvéseit kell támogatni és hogy ha már egyesülésről szó nem lehet, úgy legalább a függetlenségi pártok két árnálátának együttműködését kell létesíteni. Ezen véleményt különösen Balogh Ernő és Vörös János párttagok hangoztatták.

Ezzel szemben igen sok párttag utalt arra, hogy a Kossuth Ferenc pártjában kétharmada olyan, akik inkább a nemzeti munkapárttal rokonszenveznek. Bizenység erre Burgyán Aladár, aki a munkapártba belépett s akinek a példáját nemsokára követni fogják többen, sőt számosan.

Függetlenségi cik egymás közt.

A függetlenségi pártiak nem valami boldog egyetértésben hirdetik elveiket. Mandátum-éhség, személyes hiúság nagy visszavonást idézett elő közöttük. Ma Hentaller Lajos szava sivit bele a nagy civakodásba. Nyílt levelet intézett csurgói választóihoz és miként egyszer Kossuth Ferencről szedte le a szentelt vizet, most Justh Gyulának és Batthyány Tivadar grófnak mond oda ugyancsak kellemetlen igazságokat.

Justh ugyanis a fián kívül a vejének is ad mandátumot, még pedig azt, amelyet Hentaller Lajos akart „szabad Kossuth Lajos-féle programmal” meghódítani. Hentaller e miatt felforttyan és elmondja, hogy „Justh ó excellenciája” elárulta a függetlenségi pártot és célzást tesz azokra, akik „személyes sértett hiúságból” köpönyeget szoktak fordítani. Batthyányról elmondja, hogy mindig „közösügyes hatvanhetes” volt és ma is az, tehát „régii közösügyes ösztönéből kifolyólag gyűlöli a valódi 48-as elvű embereket.”

Kifosztott elmebeteg százados.

Háromszázezer koronás család. — Letartóztatott földbirtokos.

Távirati tudósítás.

Arad, április 29.

A budapesti rendőrség hetek óta nyomoz egy családi ügyben, melynek szereplői intelligens, uri emberek. Főszereplője az ügynek Sétaffy Gyula 43 éves felsőmagyarországi földbirtokos, aki nős, s Kuttill községben van birtoka. Sétaffy nevét országsszerte jól ismerik, főleg vadász körökben, mert nagy kutyatenyésztő és idomító.

Sétaffy Gyula áldozata Koch Emil osász. és kir. százados, aki állandóan Brúnnben lakik. A százados igen jómódu ember, de már másfél esztendő óta hűdésses elmezavar jelei mutatkoztak rajta. Kochnak évek óta jóbarátja Sétaffy, aki azonban rutul visszaélt a baráti bizalommal és Koch szellemi gyöngeségével. Belevitte barátját mindenféle üzletbe, bérletbe, spekulációba, vásárlásokba és mindezeknek a hasznát ő vágta zsebre, legtöbbször bűnös manipulációkkal, nem riadva vissza a csalástól, sőt a sikkasztástól sem. Ilyen módon Koch századost Sétaffy kevés híján háromszázezer koronával károsította meg.

Az ügyészi vádirat Sétaffy szélhámos manipulációinak egész sorozatát foglalja magába. A szélhámos magával tehetetlen áldozatát pióca mohóságával szipolyozta. Azt mondják, hogy Kochot teljesen kiakarta fosztani s ezt szemérmetlen módon ő maga sem tagadta. Egy ízben ugyanis egy vadászat alkalmával többen előtt így nyilatkozott Kochról:

— Az öreg még vinni fogja utánunk a puskát, mint hajtó.

Sétaffy valóságban koldusbotra akarta juttatni a gazdag embert s hogy ez a szándéka nem sikerült, csak azon mulott, hogy az utóbbi időben annyira ment vakmerőségében, hogy egész nyíltan rávetette magát a tehetetlen öreg emberre.

Mikor a fosztogatás végül nyilvánvaló lett, a százados családja keresztül huzta a szélhámos terveit, beleavatkozott az ügybe s feljelentést tett Sétaffy ellen.

A család megneszelvén a dolgot, kereket oldott. Folyton utazgatott és hosszú ideig nem volt látható. Ezenkívül ravasz módon iparkodott menekülni a büntetés elől. Leveleket írogatott a főkapitánysághoz, de úgy fogalmazta azokat, olyan kuszált stílusban írta, mintha ő maga is zavart elméjű lenne. Ez a ravasz trükk azonban nem sokat használt. Sétaffyt ma déli előtt hetekig tartó nyomozás után a budapesti rendőrség egy tisztviselője letartóztatta. A szélhámos földbirtokost nyomban Budapestre szállították.

Csak az előfizető beszélhet!

Aradi kereskedők egy miniszteri rendelet ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az aradi és vidéki kereskedők között elégtelenséget keltett a kereskedelmi miniszternek egy rendelete, amelyet a törvényhatósági telefon hálózat használata dolgában intézett s amelyet az aradi postafőnökség néhány hét előtt tudatott a telefon-előfizetőkkel. A rendelet így szól:

Felmerült esetekből kifolyólag figyelmeztetem a kir. hivatalokat, hogy távbeszélő szabályzat 42. pontjában foglalt ama kedvezményt, hogy az előfizető állomását díjtalan használatra másoknak átengedheti, csakis a helyi forgalomra terjed ki.

A távolsági (környéki törvényhatósági) forgalomban tehát az előfizető állomását az évi átalány ellenében csak az állomás tulajdonosa használhatja.

Az ezen forgalmi viszonylatban az előfizetői állomásokról mások részéről kedvezményezett beszélgetések díjkötelesek. Az előfizető állomásáról kedvezményezett díjköteles beszélgetések díjért az állomás előfizetője szavaol.

Ez a rendelet, amelynek a telefon-központok siettek érvényt szerezni, nemcsak azokat sújtja, akik mások telefonját használják, hanem magukat a telefon-előfizetőket is. Ha például valaki, akinek Aradon a megyei hálózatba is kapcsolt telefon-állomása van s üzleti ügyben a vidéken jár, — onnét nem beszélhet Aradra a saját telefon-állomásával, csupán a telefon-központból s 1 korona díjazás mellett. Ugyanigy jár a vidéki községben levő telefon-előfizető, ha Aradon van s a maga állomásával telefonon akar beszélni.

Kétségtelen, hogy az eddigi állapot mellett a vidéki telefont tulajdonosok igénybe vették azok, a kik egyáltalán nem voltak előfizetők s így megesezt, hogy ezek miatt maguk az előfizetők vagy elkésve, vagy egyáltalán nem kaptak vonalat. De a rendelet ezek hibája miatt az előfizetőket is sújtja, s e mellett azt kellőképp végre se lehet hajtani. A telefon-központ kezelőjének — különösen, a míg új alkalmazott, — alig áll módjában az összes előfizetők, azok összes hozzátartozója s alkalmazottja hangját végigtanulmányozni, azt másokétól megkülönböztetni, s minden alkalommal meggyőződést szerezni arról, hogy csak ugyan az arra jogosított személy használja-e a vonalat.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerülete, a melyhez több kereskedő panasszal fordult, az új rend ellen fölterjesztést intézett az O. M. K. E. központjához, a melyet a kereskedelmi miniszternél való sürgős közbenjárásra kér föl. A fölterjesztés kéri, hogy a telefon-előfizetőknek a gyakorlatban megszerzett eddigi jogai tovább is fennmaradjanak. Ha már — mondja a fölirat, — a mai állapotban a telefon-intézmény pénzügyi érdekeire való tekintettel változtatni akarnak, akkor az eddigi átalány-rendszer helyett, a telefon-beszélgetések száma szerint fokozatos összegben állapítsák meg a távbeszélő díját.

Miért volt Hazai miniszter Bécsben?

Reformok a honvédségnél.

Távirati tudósítás.

Arad, április 29.

A kombinációk hosszú sorozata keit életre Hazai Samu honvédelmi miniszter bécsi tartózkodásával kapcsolatban. A legtöbb lap azt írta, hogy a magyar ágyugyár ügyében tárgyalta a hadvezetőséggel.

A kormány félhivatalos köznyomatossága a következőket írja ma esti kiadásában: Félhivatalosan jelentik: A lapok egyrésze bécsi forrás nyomán jelentette, hogy a hadvezetőséggel tárgyalások folynak a Magyarországon felállítandó ágyugyár dolgában. Ezekről a tárgyalásokról irányadó körökben nem tudnak semmit és valótlán az a hír is, hogy Hazainak legutóbbi bécsi utazása ezzel volt összefüggésben.

A kombinációkkal szemben, egy bécsi tudósítás a honvédelmi miniszter bécsi tartózkodásának céljait ekként állapítja meg:

Nagy, szinte eseményszámba menő változás készül a honvédelmi kormány reszortjában. Amikor a kormányzat élére a legkitünőbb katonát állították Hazai személyében: nyomban napfényre kerültek a honvédség szervezetébe mélyen nyúló és üdvös tervei, amelyeket elődje idején érvényesíteni alkalmatlan volt. E tervek most sorrendben valóra válnak.

Új elkülönített tisztikar.

Hazai Samu előterjesztésére a felség kísérletképpen előbb a m. kir. honvédségnél gazdasági hivatalok felállítását s egy gazdasági tisztikar szervezését rendelte el. Ezt a tisztikart a volt kezelő élelmező tiszték és tiszthelyettesekből alakítják s kiegészítik oly fiatalabb csapat-tisztekkel, akik az előirt próbaszolgálat után a szakvizsgát sikerrel letették. Előléptetésük egyelőre órnagyi rendfokozatig van tervezve. Ruházatuk a kezelőtisztekével egyezik, csak derékövet kapnak szolgálati jelvényül.

Ez a nagy változás elsősorban a századparancsnokoknak hoz örömet. Szabadulnak a sok irodai munkától, a raktárkezeléstől, amely elvonta őket tulajdonképpeni hivatásuktól: a csapatképzéstől. Megszünteti az új tervezet a zászlóaljknál a raktárkezelést, az ezredéknél a kezelő bizottságokat.

Mind e teendőket, a legénység zsoldját, a tisztí fizetéseket, a termények, élelmi és anyagjárándóságok, közétkezési cikkek felvételezését és elosztását, valamint a legénységi löszerelevény, tábori eszközök, fegyverzet stb., valamint az elhelyezési berendezés kezelését ez a külön e célra szervezett test fogja elintézni.

A honvéd tüzérség.

Ugyancsak elsőrendő forrásból jelenti bécsi tudósítás, hogy a honvéd tüzérség felállítására közvetlen küszöbön áll. A szükséges le-

gényiséget, az eddig meghatározott ujonclétazám keretén belül, a honvédegyalogságból fogják venni.

Harmincöt év után teljes fizetés.

A honvédelmi kormány nagy vívmánya, hogy 1911. év január elsejétől a nyugdíj a teljes fizetés összegében jár azoknak, akik harmincöt évi szolgálat után nyugalomba vonulnak. A miniszternek sikerült tervéhez megszereznie a felség hozzájárulását s bizonyára megszerezte a honvéd tisztikarnak háliját is.

A közel napokban közzétett előléptetések a honvéd tisztikarban valóságos lelkesedést keltettek, mert ily nagymérvű s minden rendfokozatra kiterjedő előléptetés nem történt a honvédség felállítására óta.

Szülők levelei

az aradi rendőrséghez.

Találkahelyek rejtelméi.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az aradi rendőrség az utóbbi hetekben igen sok névtelen levelet kapott. Az irások két forrásból eredtek. Egy részüket anyák és apák juttatták a hatósághoz és kérve kérték annak segédelmét — deáksorban lévő gyermekeik érdekében. A másik részt aradi urak írták. Ezek is rendőri segítséget kértek — a maguk érdekében. Valamennyi levélíró azonban azt adta tudtára a rendőrségnek, hogy Aradon a súlyos következményű betegségek rohamosan szedik áldozataikat, mert a büntető novella dacára ijesztő mérvben szaporodik a titkos prostitúció.

A legerélyesebb nyomozás indult meg és megdöbbentő eredményre vezetett. A lapok időközönként beszámoltak egy-egy büntanya felrobbantásáról, de a helyzet csak romlott és nem — javult. A bűnösöket a rendőrség a törvényszék elé állította és a büntető novella szigorának dacára, az embervásárt üző asszonyok büntetlenül menekültek meg. A törvény azt a keritőnőt súlytja ugyanis öt évig terjedhető fogházzal, aki tisztességes nőket tántorit meg és az aradi találkahelyek tulajdonosaira ezt nem lehetett rájuk bizonyítani.

A bűn és a nyomába szegődő bajok terjednek tovább. A rendőrség tehetetlenül kénytelen volt tűrni a panaszok felgyülemelését. A névtelen levelek folyton éberren tartották ezt a figyelmet érdemlő kérdést, maga a rendőrség is érezte, hogy türelmetlenek az állapotok és ismét a legnagyobb éberséggel kezdte figyelni a találkahelyeket. Tapasztalatai a régebben szerzett adatokat is felülmutatták, ami egyes büntanyák életét illeti.

Eddig negyvenkilenc olyan szerencsétlen leányról vezet a kihágási bíró nyilvántartást, akik nem idősebbek tizenöt-tizenhat esztendősnél és szüleiktől elszökve a rendőrség által nem ellenőrzött bűnbarlangokba kerültek és pénzéhes asszonyok megélhetését teszik könnyűvé.

Ma kezdette meg Bedő Árpád dr. ezekben az ügyekben az ítélkezést és a bizonyítási eljárás során felderített tények hangosan figyelmeztetik a hatóságot az ellenőrzés szigorú fokozására. Két keritőnő felett ítélkezett és mindkettőt bűnösnek mondotta ki felbujtásban és egyenként 15-15 napi elzárásra ítélte. Természetes, hogy itt csak a keritőnők eltolomolása segítene gyökeresen. De nem ítélhető el például az egyik kitiltásra, mert ravaszul került meg a törvényt. Férjhez ment egy rovott multu emberhez, a kivel nem is él együtt, mert a férj büntetését fili le valamelyik fegyintézet-

ben, de az asszony megszerezte az ő révén az aradi illetőséget.

Ez a nő az utcán szólította meg a serdületlen leányokat és csillogó ígéretekkel három szerencsétlen teremtést birt rá arra, hogy a szülői háztól megszökve hozzá költözzenek és az ő lakásán férfiakat fogadjanak. Ha a leányok nem voltak eléggé vidámak és jókedvűek, akkor ütötte verte őket és ha valamelyik megundorodva a körülötte történtek miatt panaszra nyitotta száját, kitette az utcára, elvette még a zajta való ruhát is tőle.

A másik, — akinek klienturája különösen katonatisztekre terjed ki — a saját leányát is áruba bocsátotta. A tizenégy éves, fejletlen gyermek este sokszor az utlegetől minden színben játszott és jaj volt neki, ha sűrű időközökben nem kötött új ismeretségeket leány-pajtásokkal, akikre aztán az anyja vetette ki később a hálóját.

Ezek a szájalomra méltó meglévesztett gyermekek most legnagyobb részt a kórházba kerültek és Bedő dr. előterjesztésére a rendőrség az orvosi vizsgálat kötelezővé tételét rövidesen el fogja rendelni.

Napokon át fog tartani a szomorú és a város egészségét fenyegető veszedelemnek a felderítése a kihágási bírónál. A beidézettek között elegánsan öltözködő, gummiradlison járó leányok is vannak, akik már nem a keritőnők kezei közé kerülve veszélyeztetik a fiatalság testi épségét, de vannak olyanok is, akik tisztességes családokból származva, a nyomor és nélkülözés által üzetve, tették meg a fertőbe vezető utat Bedő dr. hivataláig.

Fogházra ítelt takarékpénztári igazgatók.

A varjasi bank csődügye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az Első Varjasi Takarékpénztár csődügye foglalkoztatta — mint Temesvárról jelentik — ma délelőtt a temesvári királyi törvényszék büntető tanácsát. A bíróság ma másodikban vette fel ennek a bűnpörnek a tárgyalását, amelyben nyolc vádlott, a csődbe került pénztár egész igazgatóságával került a vádlottak padjára. Az Első Varjasi Takarékpénztár igazgatóságának tagjai tulajdonképpen eme pénztárat vezérigazgatójának áldozatai, aki körülbelül félmillió koronát sikkasztott. Az igazgatóság tagjai a sikkasztó halála után ahelyett, hogy fizetésképtelenséget jelentettek volna be, tovább vezették a takarékpénztár ügyeit, csak hogy valamit megmentsenek s csak amikor a büntetőbíró feljelentések történtek, akkor kérték a csődöt.

Az ügy részletei itt következnek:

(Előzmények.)

Varjas temesmegyei községben 1886. évi május hó 30-án 50.000 korona alaptőkével alakult meg az Első Varjasi Takarékpénztár Részvénytársaság. A takarékpénztár alaptőkéje időközben és pedig: 1891. évi május hó 30-án 120.000 koronára, 1896. évi február hó másodikán pedig 150.000 koronára emeltetett fel. Az igazgatóság egy elnökből és nyolc igazgatósági tagból állott. A takarékpénztár cégvezető titkárja, illetve vezérigazgatója Elsner József volt, aki jövedelmén túl költsékezett s költség passziói is voltak. Hezszányult a takarékpénztár vagyonához és sikkasztásait hamisított váltóknak forgalomba hozatalával és a váltótárcában való elhelyezésével, valamint a tényleg kifizetett váltóknak visszatartásával palástolta. Amikor a passzívák már százazrekre rugtak, Elsner József 12-18 százalékgig terjedő

osztalékot fizetett ki a részvényeseknek. Így tett 1907-ben is, amikor több mint 100.000 korona vesztesége volt az intézetnek. Ekkor 25.506,56 korona nyereséget tüntetett fel a mérlegben s 12 százalék osztalékot fizetett.

Elsner József ezen manipulációi következtében az Első Varjasi Takarékpénztár üzletmenete kezdettől fogva rendkívül élénk volt egészen 1908. január haváig, amikor Elsner súlyosan megbetegedett s összes üzleimeiről lezuhalt a lopol. Ekkor kellett elkészíteni az 1908. évi mérleget s Elsner betegeskedése folytán most más könyvelő végezte azt. Kitént, hogy 1908. január közepén 303.497,60 K. hiányzott s nemcsak a részvény- és tartaléktőke veszett el teljesen, hanem a betétek kifizetése is csak úgy vált lehetővé egyezségi utó, hogy az igazgatóság tagjai 130.000 koronát adtak össze. Az igazgatóság tagjai Elsner Józsefnek 1908 február hó ötödikén bekövetkezett halála után csődöt kértek.

(A vád.)

A királyi ügyészség az igazgatóság összes tagjai ellen, névszerint: Elsner György igazgatósági elnök, Fridrich János, Elsner Miklós, Pfeifauf János, Zsupánszky Radoje, Lukin Arza, Bachus Ferenc és Schnur Mátyás igazgatósági tagok, varjasi lakosok ellen a btkv. 414. § a 3. pontja alapján csalárd bukás bűntette miatt emelt vádat. Elsner Józsefet, aki éveken át dézsmálta a takarékpénztár kasszáját, nem lehetett felelősségre vonni, mert időközben meghalt. E hó elején tárgyalta a temesvári királyi törvényszék büntető tanácsa először ezt az ügyet. A törvényszék elrendelte a bizonyítás kiegészítését abban az irányban, hogy megállapíttassék, kik voltak azok az igazgatósági tagok, akik a fizetésképtelenség ideje alatt a pénztárnál ültek és a betéteket kiutaltványozták. Egyben utasította a bíróság a vizsgálóbíró az iratoknak 30 napon belül való beszállításra.

(A mai tárgyalás.)

A második ügyben ítélhető tárgyalás ma folyt le Gerdánovics Sándor királyi ítélőtáblai bíró elnöklése alatt. A mai főtárgyaláson a bizonyító eljárás csak arra szorítkozott, hogy a törvényszék felolvastatta azokat az iratokat, amelyek részletesen szólnak azokról a kifizetésekéről, amelyeket a takarékpénztár még a fizetésképtelenség bekövetkezésének megállapítása után teljesített. Ezeket a kifizetéseket Elsner György és Bachus Ferenc eszközölték. Ezután a perbeszédre került a sor.

(A ítélet.)

A törvényszék rövid tanácskozás után a következő ítéletet hozta: Elsner Miklós és Bachus Ferenc vádlottakat a bíróság a btkv. 414. §-a harmadik pontja alapján csalárd bukás vétségében mondja ki bűnösnek s ezért mindkettőt három-három havi fogházra ítéli. Elsner György, Fridrich János, Pfeifauf János és Schnur Mátyás vádlottakat a btkv. 416. §-a első pontjában meghatározott csalárd bukás vétségében mondja ki bűnösnek s Elsner Györgyöt egy havi, a többi három vádlottat pedig 14-14 napi fogházra ítéli. Ezen ítéletknél a bíróság gondatlan üzletvezetést látott fenforogui s beigazoltnak vette, hogy komolyan akarták rendezni a takarékpénztár ügyeit. Zsupánszky Radoje és Lukin Arza vádlottakat a bíróság az ellenük emelt vád alól felmentette, mivel ezek nem értettek a takarékpénztár ügyeihez s csak anyagi részvételük révén szerepeltek mint igazgatósági tagok.

Az ítélet ellen ügyész, védők és az elítéltek is felebbezéssel éltek.

Hofrichter a gyilkos.

A ciankális főhadnagy beismerésben. —
Letartóztatták a feleségét.

Távirati tudósítás.

Arad, április 29.

A bécsi katonai törvényszék fogházában letartóztatott Hofrichter Adolf főhadnagy bűnügye ma szenzációs fejleménnyel közelebb jutott a belejezéséhez. A mit a vizsgálat, óriási apparátussal és kitartó szívóssággal összegyűjtött bizonyítékok alapján feltételezett, a bűnös főhadnagy vallomása alapján megerősödött. Hofrichter beismerte, hogy a ciankáli pirulákat ő küldte szét tiz bajtársának azzal a szándékkal, hogy azokat utjából eltávolítsa és holttestükön át a családja sorsát megjavítsa.

Bővebben ismertettük a páratlanul álló bűnügy fejleményeit és most az előzményeket rövidre fogva, a következőkben írjuk meg a szenzációs fordulat elkövetkeztét:

Hónapokkal ezelőtt történt, hogy a vezérkari tisztek közül tiz tiszt a postán küldeményt kapott. A küldemény orvosi preparátumoknak volt címezve. A kísérő levél alatt „Charles Francis” név állott. Az orvosság, a kísérő levél szerint, arra szolgált volna, hogy a meggyengült férjéért újra visszazereze.

A tiz katonatiszt közül, aki a küldeményt megkapta, az egyik, Mader százados, az orvosságot bevette és azonnal meghalt. Kiderült csakhamar, hogy a preparátumok ciankálit tartalmaztak és kétségtelen volt, hogy annak, aki küldte, nem volt más szándéka, csak az, hogy valamennyi tisztet eltegye láb alól.

A gyanu.

Természetesen a vizsgálat mindjárt a legnagyobb apparátussal megindult. Minthogy a méregpirulákat kizárólag olyanok kapták, akik ugyanabban az esztendőben végezték a hadi iskolát, az a gyanu merült föl, hogy a gyilkoló mérget a hadiiskola hallgatóinak egyike küldte. Biztosra vették, hogy valaki elakarta tenni láb alól azokat a tiszteket, akik rangban előtte voltak. A gyanu tehát ama tisztek ellen irányult, akik a hadiiskolát elvégezték, de akiket a vezérkarhoz nem osztottak be. Megállapították, hogy a hadiiskolát elvégzett tisztek közül rangban a negyedik megkapta a méregpirulákat, az ötödik azonban nem kapta meg. Mi sem természetesebb, hogy a gyanu az ellen a tiszt ellen irányult.

A vizsgálatot a legnagyobb óvatossággal vezették ama tisztek ellen, akik a hadiiskolának amaz évfolyamából kerültek ki kiket nem osztottak be a vezérkarhoz. A gyanu legerősebben irányult az ötödik tiszt ellen.

Hosszu és fáradságos vizsgálatok után végre megállapodtak abban, hogy a méregpirulákat nem küldhette más, mint Hofrichter Adolf Linzben állomásozó főhadnagy. A rendőrség bekérte a hadiiskolától az összes, vizsgán beadott írásbeli dolgozatokat és összehasonlítás alapján kitűnt, hogy az 5. számmal jelzett főhadnagy kezeirása feltűnően hasonlít a ciankális pirulákhoz mellékelte Charles Francis aláírással ellátott levél írásához. A hézagot, mely a gyanuokokban aztán még mutatkozott, betöltötte az a körülmény, hogy a katonaságnál egy Linzben helyőrségen levő tiszt jelentkezett, aki eladta, hogy egy bajtársa kis dobozt adott át neki, melyben a méregpirulákat szétküldték és amelyeknek leírását az újságokban olvasta.

Hofrichter letartóztatása.

Végre november 26-ikán letartóztatták Linzben Hofrichter Adolf főhadnagyot, aki általában következetesen tagadott mindent. Vi-

selkedése is olyan volt, hogy könnyen megteveszthette volna azokat is, akik bűnösségéről meg voltak győződve. Nagy nyugalmat színel, mint aki megvan győződve arról, hogy ártatlan. A részvét is megnyilvánult iránta nagy mértékben azoknak a körében, akik nem voltak egészen meggyőződve bűnös voltáról. Fiatal felesége van, akivel csak rövid idővel letartóztatása előtt kelt egybe. Szép családi életet élt. A felesége imádta és meg volt győződve ártatlanságáról. Időközben, mialatt Hofrichter börtönben ült, a feleségének gyermeke született, ami a részvétet iránta nagyban fokozta.

Hofrichter szökési kísérletet.

Az utóbbi időben Hofrichter magaviselete megváltozott a börtönben. Közöltük mi is, hogy több ízben szökési kísérleteket tett. Az egyik profoszt meg is vesztegette, amiért azt a katonai törvényszék szigorával büntették.

Ez a megváltozott magaviselet most már mindenképpen megerősítette az ellene irányult gyanut még azokban is, akik előzőleg hittek az ártatlanságában. Mindamelllett a végtárgyalás napját mindig újra elhalasztották, mert az összetett bizonyítékokkal szemben ott volt a terhelt főhadnagy tagadása és mielőtt főtárgyalást tűztek volna ki, minden bizonyítékot be akartak szerezni.

Igy állt a dolog tegnap délutánig. Ekkor valósággal szenzációs fordulat állott be. Hofrichter a bizonyítékok sulya alatt bevallotta, hogy ő küldte a méregpirulákat.

Miért akart gyilkolni?

A szenzációs fordulatról Bécsből a következőket telefonálják:

Hofrichter Adolf főhadnagy tegnap délután a helyőrségi bíróság előtt beismerő vallomást tett. A lesújtó bizonyítékok tömegének a sulya alatt és miután az elmeorvosok szakértői véleménye sem alkalmas arra, hogy Hofrichter elméleti állapotának a megvizsgálása alapján tettének a következményei alól mentesítse, Hofrichter belátta, hogy helyzete tarthatatlanná vált és részletes vallomást tett. Hofrichter már napok óta nagy lelki tusákat vívott és most végre töredelmesen bevallotta: hogy ismét bejuthasson a vezérkarba, el akarta tenni láb alól a rangban előtte álló vezérkari tiszteket és ezeknek méregpirulákat tartalmazó leveleket küldött. Hofrichter ezután eladta, hogy őt e tetteire neje iránt való szerelme ösztönözte, akinek gondtalan életet akart biztosítani.

A helyőrségi bíróság értesítette az államügyészséget és a rendőrigazgatóságot Hofrichter vallomásáról. Hofrichter vallomása után felmerült a szüksége annak, hogy azonnal megidézzék Hofrichter nejét és felvilágosításokat kérjenek tőle a vizsgálat terén tett vallomásairól, melyeket férje beismerő vallomásával mecáfolt.

Hofrichterné kihallgatása.

Miután az így megváltozott helyzet következtében Hofrichter Anna asszony eljárása nem látszik egész kifogástalannak és ellene is gyanus momentumok állapíthatók meg, amelyek kiderítésre szorulnak, a helyőrségi törvényszék erről értesítette az ügyészséget és ez megbizta a rendőrséget, hogy Hofrichter asszonyt azonnal halgassa ki. Hofrichter asszonyt ma reggel, amidőn Linzből, ahol néhány napig tartózkodott, visszatért, a rendőrség elé vezették és kihallgatásnak vetették alá.

Tizedfél órakor kezdődött a rendőrségen Hofrichterné vallatása és elfartott délután fél 1-ig. Jelen volt Pressburger dr. is, a főhadnagy védője. Mikor a vallató rendőrtisztviselő tudatta az asszonynyal, hogy férje töredelmes

vallomást tett, Hofrichterné megtörött és vallott. A rendőrség mindjárt letartóztatta, leki-sértette a zárkába és áttette az iratokat az ügyészséghez. Pressburger az ügyészségen jelentkezett Hofrichterné védőjeként.

Egy másik távirat így mondja el a főhadnagy vallomását:

Ma délelőtt Hofrichter főhadnagy arra kérére Kunz őrnagy hadbíró, vezettesse őt maga elé, mert beszélnie kell vele.

Fölvitték a hadbíró elé, a hol éppen a felesége is kihallgatás alatt állt. A főhadnagy-nét beidéztek mára a hadbíró elé és tizenkét órakor, a mikor Hofrichter a bíró elé került, még a kihallgatása nem ért véget.

A helyőrségi törvényszék körül sok újságíró volt, mert kiszivárgott, hogy Hofrichternét fogják kihallgatni és nemsokára oly ellenőrizhetetlen hír terjedt el, hogy Hofrichter mindent töredelmesen bevallott.

Azt is beszélik, hogy esetleg Hofrichternét is fogva tartják, mint férje büntársát, mert bizonyítékok merültek föl ellene.

Hofrichterné letartóztatása.

Bécsből jelelik: A helyőrségi törvényszék már kezdettől fogva gyanúsította Hofrichternét, hogy legalább is be volt avatva férje terveibe, ha maga nem is vett részt személyesen a merényletben. Meg is kereste akkor a rendőrséget, hogy járjon el a főhadnagy neje ellen, de akkor Hofrichterné várandós állapotban volt és a rendőrség kímélni akarta. Az utóbbi napokban Hofrichterné visszatért Linzbe, hogy feloszlassa ottani háztartását. Ma reggel visszatért Bécsbe és lakásán várta két detektív, hogy a rendőrségre kísérje. Vele ment anyja is, mindkét nő talpig gyászban. A rendőrségen rögtön megkezdtek kihallgatását és a késő délutáni órákig faggatták Hofrichternét. A városban szélteben beszélték, hogy a rendőrség már le is tartóztatta az asszonyt.

Egy magán bécsi távirat szerint Hofrichterné midőn meghallotta, hogy férje mindent bevallott, megtört és ő is őszintén elmondott mindent. A rendőrség letartóztatta, külön zárkába zárta és az iratokat áttette az ügyészséghez.

A király és a Hofrichter-ügy.

Ő Felsége az első pillanattól kezdve élénken érdeklődött a merénylet iránt. Abány fázisa csak volt a bűnügynek, annyi sürgős jelentést tettek neki. A tegnapi eseményekről és Hofrichter szenzációs vallomásáról azonnal értesítették az uralkodót. A király fájdalmasan, valósággal lesújtva vette tudomásul a hírt, hogy egy aktív katonatiszt ily borzalmasságra vete-medhetett. A királynak ugyanis eleitől fogva az volt a véleménye, hogy ilyen gaztettet csak abnormis agyu ember vihetett véghez és kevesen voltak, akik annyira kételkedtek a főhadnagy bűnösségében, mint épen az ősz uralkodó, aki, amikor a múlt év novemberében bíró adták neki a merényletet, így kiáltott fel:
— Csak őrült ember cselekedhette ezt!

Halál vár a gyilkosra.

Hofrichter Adolf bűnét a katonai bünvádi perrendtartás orgyilkosságnak minősíti. Büntetése minden esetben halál. Hofrichtert a bizonyítékokkal szemben egyedül a tagadás menthette volna meg a kivégzéstől, mert a katonai büntetőtörvénykönyv úgy rendelkezik, hogy halálos ítéletet csak beismerésben lévő vádlottra lehet hozni, föltéve, hogy tettenérés nem történt. Ha Hofrichter végig tagad, bármilyen kézenfekvők legyenek a vizsgálat alatt beszerzett bizonyítékok, a legrosszabb esetben életfogytiglani fegyházra ítélethették volna. Mivel

azonban beismerte az orgyilkosság bűnét, föltétlenül halálra ítélik. Fölakasztják, jó esetben főbelövik.

A vallomás hatása Bécsben

Hofrichter vallomása ma Bécs szenzációja. A császárvárosban ma mit se törődtek az egyébként nagy érdeklődést felkeltő községtudóleti választásokkal, kizárólag csak a ciankális főhadnagy ügyével foglalkoztak. Ezt az érdeklődést főként az magyarázza, hogy majdnem az egész lakosságot áthatotta az a meggyőződés, hogy nem Hofrichter követte el a mérgezést és a bűnöst máshol kell keresni. Mikor a délelőtti órákban elterjedt Hofrichter vallomásának a híre, nagy izgatottság fogta el a bécsieket és az ügy a legélénkebb beszélgetés tárgyát képezte mindenütt. Izgatottan lesték az újabb híreket és a déli lapokat valósággal megrohanták.

Ujabb részletek.

Hofrichter vallomása egész váratlaul jött, annál is inkább, mert az utóbbi napokban kiszivárgott hírek szerint, tudni vélték, hogy Hofrichter egész fogsága alatt ragaszkodott ahhoz, hogy ő ártatlan és semmit se vallott be. Hofrichter magatartásában az utóbbi napokban nagy változás állott be. Míg hénapokon át a legnyugodtabb magatartást tanusította, attól az időtől kezdve, hogy nem sikerült az örült szerepét megjátszania, nyugodtsága elhagyta. Izgatottan járt fel és alá korán reggeltől késő estig cellájában, többször magához hívatta az őrt, aztán megint elküldötte. Tegnap délben megismétlődött ez a jelenet. Egy ideig nyugtalanul szaladgált, aztán hirtelen kikiabált az őrnek, hogy hozzák a profoszt. A profosz meg is jelent és Hofrichter halálsápadt arccal kérte, hogy vezessék őt Kunz hadbíró elé. A profosz tudomására adta, hogy az egyelőre lehetetlen, miértán a hadbíró nincs a törvényszéki épületben, hanem otthon dolgozik ép a Hofrichter-ügy anyagának befejezésén. Ekkor Hofrichter visszatért cellájába, megtörtén rogyott egy székre és sirni kezdett. Néhány perc múlva aztán újra felugrott, magához kéréte a profoszt és azt mondta neki, hivassa elő Kunzot, okvetlenül akar vele még ma beszélni. Tényleg el is küldtek Kunzért, aki rövid idő múlva megjelent két hadbíró tiszti kíséretében. Mikor a vádlott főhadnagyot elővezették, ez rögtön avval a kérdéssel támadt rá, hogy mi van a feleségével. Napok óta azért volt kétségbeesve, azért volt izgatott, mert azt hallotta, hogy a rendőrség letartóztatta feleségét. Kunz hadbíró megnyugtatta és azt mondta, hogy a felesége egészen jól érzi magát. Hofrichter látható megkönnyebbültséggel fogadta a hírt, néhány percig szótlán nézett maga elé, aztán hirtelen könyekbe tört ki.

— Mindent megakarok mondani, én tettem mindent!

Zokogni kezdett és hosszú ideig sirt. A hadbíró székekkel kínálta meg a szerencsétlen embert, aki laborult a székre és úgy zokogott. A tisztek megakarták nyugtatni, azonban ez nem sikerült, csak nagynehezen nyerte vissza önuralmát és jutott szóhoz. Azután folytatta a vallomását és részletesen elmondott mindent, úgy, amint fentebb megírtuk.

Hofrichterné kihallgatása az egész napot igénybe vette. Délután kettőkor félbeszakították a vallatást és a rendőrtiszt értésére adta az asszonynak, hogy hozhat magának ebédet. Hofrichterné azonban visszautasította az ételt és egyre csak zokogott. Négy óraker újól kezdődött a kihallgatás és este hétig tartott. Az asszonyt teljesen kimerítették az izgalmak; holtrafáradtan roskadt egy székre, úgy, hogy

kénytelenek voltak többizben abbahagyni a kihallgatást. A rendőrség tudomására adta Hofrichternének, hogy ma éjjel nem mehet haza, de ez nem akar letartóztatás lenni csak szabály szerint, míg kihallgatása be nincs fejezve, nem hagyhatja el a rendőrségi épületet. Minden kényelme meg lesz, de el nem távozhat. Az asszony újól sirni kezdett, de hiába. A rendőrségen egy cellát rendeztek be számára nagy kényelemmel és őrt állítottak elébe. Hofrichterné tizenegy óraker nyugodni tért. A vizsgálat ellene nem mint tettes társ, sem mint bűnrészes ellen folyik, hanem kizárólag hamis tanuvallomás miatt, mert a katonai hatóságok előtt több oly vallomást tett, melyek teljesen ellentétesek férjének tegnapi vallomásával.

Művelt nők otthona

Látogatás egy csendes házban.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 29.

Budapest egyik legszépesebb városrészében, az Orozy-uton egy rendes, egyszerű, kis háznak a kapuján áll ez a felírás: Művelt Nők Otthona. Nem kiáltó, reklámszerűen nagy betűkkel, inkább puritán, szinte hivatalosan komoly ez a kis tábla. Az idegen azt gondolná, hogy talán valami női klub féle húzódik meg itt ebben a csöppet sem modern környezetben. Ám ez a vélemény nyomban megváltozik, amint belép a csendes, tiszta házba.

Az Aradi Közlöny fővárosi munkatársa látogatást tett a Művelt Nők Otthonában. Ötvegy Antal Lajosné az Otthon igazgatója. Kedves, finom uriaszony, lekötélző szivességgel vezette körül munkatársunkat az Otthon helyiségeiben. Kirívó, rideg ez a szó, a másik, a melegséget sejtető mellett. Az Otthonnak nincsenek helyiségei. Szobák vannak itt szépen egymás mellett, kedves, intim kis szobák, csöndesek, békességesek.

A földszinten egy nagyobb terem: az ebédlő. Hosszu diófaasztal, a sarokban pohárszék, régi, színes porcelláncsészek rajta. Az egész interieur egyszerű, mégis finom, kicsit öreges, biedermeieres. Mellette az igazgató szobája. Hófehér függöny az ablakon és egyik cserép virág alatta: ez minden dísz és ez valahogyan karakterizálja az egész kis szobát. A földszinten, meg a ház egyetlen emeletén következnek a lakók szobái. Azaz, hogy nem is lakók. Vagy lakók vagyunk-e otthon? Már pedig ez a nyugalmas, csendes ház igazán otthona azoknak, akik ide jönnek megpihenni. És itt a célja is annak a zajtalanul, szerényen munkálkodó humanus egyesületnek, amely a Művelt Nők Otthonát fentartja. A művelt nők közül akarja felkarolni az egyedülvalókat, akik az élet mostohasága, vagy más körülmények miatt szeretetteiktől távol, egyedül élnek. Szegény vagy gazdag, akármilyen nemzetiségű vagy hitvallásu legyen is, akár ifju, akár öreg: nyugalmas, békés otthonra talál az egyesület hajlékában.

CSENDES LAKÓK.

Tizenöt lakója van most az Otthonnak, elcsöndesedett, talán el is csüggedt idős urnők. Munkatársunk az igazgató szives invitálására látogatást tett az egyik bennlakónál.

A kopogásra negédes, öreges „múltóztasék” volt a válasz. Fehérbaju, finom arcu matróna üldögélt az ablak mellett. A kezében piroakötésű, vékony aranyoiradás kis könyv.

— Tessék helyet foglalni — mondotta mosolyogva. — Dehogy zavar, örülök, hogy meglátogatott. Itt tart a szobában ez a szeles idő,

olvasgatok, ha meg elfárad a szemem, kinézetek az utcára...

— Olvas-e újságot, nagyságos asszonyom? — kérdezte munkatársunk.

Arisztokratikusan vékony, fehér kezével a könyvre mutatott:

— Inkább ilyesmit olvasok. De azért néha megnézem az újságot is, mi történik odakünn — tette hozzá lemondó mosolylyal.

Halkan, szeliden beszélgetett. A jó levegőt díszerte, a csöndet, a nyugalmat.

Van valami díszkrét, polgáris előkelőség is az otthon rendjében. Minden lakónak külön szobája van, senki sem lakik másodmagával. Ha kívánja, behozhatja a saját butorait, de használhatja az egyesület szobaberendezését is. Ezért hat koronát fizetnek a lakók havonta a két-három év múlva ezt a díjat elengedik. A lakásért, ellátásért hatszáz kilencszáz koronát fizetnek évente, kivéve természetesen azokat, akiknek alapítványi hely jutott.

Házirendje is van az Otthonnak. Nem aféle szigorú, intézeti házirend, inkább a lakók kényelmét őrzi. Az Otthon lakói tetszésük szerint oszthatják be az idejüket, vendégeket fogadhatnak, sőt ebédre, vacsorára is meghívhatják őket és ez a kis vendéglátás nem sok különbséget jelent a budgetjükben. Az irodában Fleischer Gyula dr., az egyesület agilis titkára és Fényes Alfréd pénztáros fogadta munkatársunkat, szives készséggel adva meg a felvilágosításokat az egyesület szervezetéről.

Az egyesület védői Pejacsevich Tódorné grófné, született báró Vay Lilla, dr. Wartha Vincéné, szül. gróf Hugonnai Vilma dr. és Szaitz László dr. Elnökök: Bánffy Györgyné grófné, szül. gróf Bethlen Margit és Hugonnai Kálmán gróf, alelnökök: özv. Bothos Gyuláné és özv. Bittó Fidélné. Az egyesület ügyejeze Perl Soma dr. A tagok száma az alapító tagokkal együtt 238. A rendes tagok öt éven át tiz koronát, a pártoló tagok négy koronát fizetnek évenként. Az egyesület vagyona a legutóbbi kimutatás szerint 59.091 korona 90 fillér.

BESZÉLGETÉS A VÉDNŐKNŐVEL.

Munkatársunk felkereste ezután dr. Hugonnai Vilma grófnót, az egyesület védőjét és hosszabb időn át volt elnökét. A nemesszívű, fenkölt szellemű grófnő lelke az egyesületnek, bár ismert szerénységével minden dícséretet elhárít magától. Munkatársunk kérésére szivesen elmondott egyet-mást a Művelt Nők Otthona történetéből.

— Az eszme megteremtője — mondotta a grófnő — Egloffstein Amália bárónő volt, aki a magasztos eszméért feláldozta vagyonát, testi-lelki épségét, sőt az életét is. „Erzsébet királyné Nő-Otthona” lett volna a címe az otthonnak, de a bárónő valamiképp elmulasztotta boldog emlékü királynénk beleegyezését kikérni, amiért 1895-ben Bécsbe is idézték a király személye körüli miniszteriumba. A birságot elengedték ugyan, de a „királyné” szót törölték a címből. Így lett a tervezett egyesület címe: „Erzsébet Nő-Otthon”. Ugyancsak 1895. nyarán rendezte Egloffstein bárónő a szomorúan emlékeztető népnépet az állatkertben. Ez az ünnep harmincezer korona deficittel végződött. A bárónő nem csüggedt el. Hihetetlen energiával folytatta nemes munkáját, de a csalódások, csapások megtörték, elméje elborult és a következő évben újabb baleset érte: nyugtalan járás-keelésében az utcán elcsuszott és lábát törte. Az illóti-uti klinikán halt meg. Az Otthon csak ezután vette fel a „Művelt Nők Otthona” nevet. Montecuccoli Frigyesné grófnő elnöksége alatt a Szabóky-

utcaiban bérelt kis házban húzódt meg. nagyon szerényen, hiszen mindössze három lakója volt. Később özv. Horváth Pálné, született Ducreux Karolina két alkalommal összesen huszezer koronás alapítványt tett az egyesület javára. Azóta lassan-lassan fejlődik a mi kis egyesületünk. Talán megérem még, hogy a főváros felkarolja és amennyiben tervbe is vették hasonló otthon alapítását, átveszi, továbbfejleszti a mi otthonunkat. Mert hiszen az ambíciónk nem merülhet ki abban, hogy az Otthont mostoha körülmények között is minden áron magunk vezessük. Ha több tagunk volna...

— Emelkedik-e a tagok száma? — kérdezte munkatársunk. Azt a kulturális egyesületet ugyanis, amelynek ötszáz tagja van, a törvény értelmében pártfogásába veszi a főváros és az állam.

— Bizony, lassan gyülekeznek. Talán azért is, mert csöndben munkálkodunk, ritkán lépünk a nyilvánosság elé. Köszönöm, hogy meglátogatta az Otthont...

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Kurucfurfang, népszínmű. Blaha Lujza felléptével. (8 bérlet.)

Vasárnap: Délután: Elvált asszony, operett. Este: Sári bíró, népszínmű. Blaha Lujza felléptével. (C bérlet.)

* Blaha Lujza fellépése. Holnap lép fel másodszer Blaha Lujza, a színházillusztris vendége a Kurucfurfang c. népszínműben. Blahánén kívül a főszerepeket H. Harmath Józsa, K. Kápolnay Juliska, Zalay Margit, Follinuszné, Benkóné, Beregi, Polgár, Várnay, Leövey s Boda játsszák. — Vasárnap este Blaháné a Sári bíró-ban lép fel. Ezen az előadáson Móricz Zsigmond, a színmű szerzője is jelen lesz.

* A Sasfiók. Nagy ambícióval készül a színtársulat Rostand világhírű színművének, a Sasfiók-nak premiérjére, amely hétfőn lesz. A szcenikailag nehéz darabot teljesen új díszletekkel és jelmezekkel hozzák színre.

* Zsigmondy Anna és Szilassy Etel. Szilassy Etelkát, a debreceni színtársulat ezévi szubrettjét hamarosan megkedvelte a közönség s így ugyancsak kellemetlenül érintette a színházlátogató publikumot az a hír, hogy Szilassy e szezon végén már megvált a debreceni színtársulattól. A szubrett szerződésének megújítása csak Zilahyn múlt, aki azonban huzta-halasztotta, sőt egészen el is ejtette a dolgot s Zsigmondy Annának, a nagyváradi szubrettnek a szerződésével kiadta az utat Szilassynak. Mikor aztán a közönség ünneplése bizonyosságot tett róla, hogy a publikumnak Szilassy a kedvence, az igazgató az utolsó pillanatban leszerződte a szubrettet. Tegnap történt meg az új szerződés aláírása. Ezzel az új fordulattal beállt az a furcsa helyzet, hogy a társulatnak két, szerződötési alapon álló szubrett-jelöltje van. Valószínű, hogy Zsigmondy nem egykönnyen megy bele debreceni szerződésének hatályon kívül való helyezésébe s így érdekes primadonna-pörre van kilátás.

* Új festmények. Weisz Leó műkereskedésébe ma a festőművészet négy nevezetes alakjának egy-egy képe érkezett. Mészöly, Telepy, Vágó Pál és Wladimir Solt egy-egy festménye jött meg és előnyös feltételek mellett megvásárolhatók a cégnél.

* Bérnálásra alkalmas imakönyvek. Csernoch János csanádmezei püspök és Németh József püspök, nagy ünnepély keretében május 15. és 16. án bérnálást tartanak. Ez alkalomból ifj. Klein Mór könyvkereskedő cégnél a főmaggasságu bibernok-érseki jóváhagyott imakönyveket, nagy választékban a legjutányosabb árban lehet beszerezni. 6855

* Elvált asszony — délután. Fall Leó hatalmas operettje, az Elvált asszony vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett kerül színre.

* Szerelem az élők világában. Ez a címe annak a világhírű könyvnek, amely Bölsche tollából a napokban látott napvilágot a német fővárosban. A 135 ezer példányban megjelent vastos kötetet kitűnő magyar fordításban is kiadták és most Budapesten ez a legkeresettebb könyv. A szerző a szerelem keletkezését, fejlődését és az emberre való hatását oly megkapó közvetlenséggel, oly kiváló írói készséggel tárja elénk, hogy mindenkit bámolatba ejt. Ez a könyv nemcsak a tudományosan képzett embereket vonzza és elgáti ki, hanem azokat is, akik a pikantériát keresik benne. A művet poetikus stílussal írta meg szerzője, aki a világirodalom kitűnőségei között foglal helyet. A nagy feltűnést keltő kötet ára füzve 18 korona, díszes vászonkötésben 24 korona. Kapható Weisz Leó cégnél (Minorita-palota. Telefonszáma 230.)

* Előkészületben. A társulatnagynban készül Roda-Roda szenzációs darabjának, a Csáko és kalapnak premiérjére.

* Hock János bérnálási imakönyveinek legnagyobb raktára Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében. 6861

* Riche ieu biboros. Ismét szenzációja van az Urániának. Franciaország egyik legnagyobb államférfiának és korának legnagyobb gavalérjának, Richelieu biborosnak életét mutatja be klasszikus kiállítású mozgófényképben az Uránia színház. Maga a mozgófénykép tárgya is egyike a legérdekesebbeknek, aminek hatását csak fokozza az a páratlan tökély, melylyel a mozgófényképet kiállították. Az Uránia új műsorának egyik legnagyobb szenzációja ez a mozgófénykép, melynek hónapokig jártak csodájára a párisiak. Az új műsor többi száma is fényes szórakozásról gondoskodik és a közönség legteljesebb meglegedését és tetszését váltják ki a kinematografia bemutatott remekei. 241.

Aradon elítelt leánykereskedők.

Megszöktetett szép leány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Veszedelemes bünszövetkezet felett ítélték ma az aradi törvényszék második büntető tanácsa. A bünszövetkezet tagjai leánykereskedéssel foglalkoznak s nemrégén körmonfont módon hálójukba csábítottak egy szép aradi leányt, akit a rendőrség az utolsó pillanatban szabadított meg kétségbeejtő helyzetéből. A bűnösök az igazságszolgáltatás bírái elé kerültek. Zárt tárgyaláson, csukott ajtók mögött folyt le a kihallgatásuk, valamint az egész eljárás. A bíróság tetemes fogházbüntetéssel sújtotta a bűnösöket.

Az esetről tudósítónk a következőkben számol be:

Arad város egyik forgalmasabb vendéglőjében pár hónappal ezelőtt tamburások ütöttek tanyát. A tamburások sek vendéget vonzottak a helyiségbe, úgy, hogy a vendéglős gyakran igénybe vette rokonai segítségét is. Így megfordult az üzletben K. Piroska, a vendéglős tizenhétéves unokahuga is. Magas növésű, széke szépség a vendéglős unokahuga, akivel szívesen eldiskuráltak a vendégek. A szép leány feltűnt a tamburás zenekar két tagjának: Zsigmondi Évának és Farsang Jánosnak.

A két tamburás összesugott s harmadnapra megérkezett egy vastag aranyláncos ur, aki megtelepedett a vendéglőben s hatalmas murit csapott. A mulatozás közben megismerkedett a vendég a vendéglős szép unokahugával. Dobos András verseci kávésnak mutatta be magát és elmondta, hogy milyen szép kávéháza van neki Versecen és hogy milyen nagy segítségére lenne neki is egy ilyen dolgos, szorgalmas

leány. Csábító szavakkal festette le a szép leány előtt azt a fényes jövőt, amely reá várakozik, ha elmegy Versecra.

— De hát mit csinállok én ott? kérdezte a leány.

— Felirónó lesz nálam, — felelte a vendég s olyan jó dolga lesz, mintha saját leányom lenne.

Hogy-hogy nem, de a vendég addig sugdosott a leány fülébe, addig festette a reá várakozó fényes jövőt, amíg elhitte a sok ígéretet és hajlandónak mutatkozott a felirónói állás elfoglalására. Megegyeztek szépen, hogy mennyi fizetést fog kapni s egy sötét éjszaka szokásnak indultak. A kávé, a szép leány és a tamburás társaság már említett két tagja.

Szerencsésen kijutottak az aradi pályaudvarig, ahol jegyet váltottak Versecra. Épen beszállottak a kupéba, amikor figyelmes lett a társaságra az aradi rendőrség egyik detektívje. Gyanus volt előtte a szép leányt kísérő kompánia s nem habozott sokáig, hanem felugrott s is arra a vonatra, amelyen a társaság utnak indult. Versceig volt ideje bőven a detektívnek puhatólózni a kompánia tagjai iránt és csakhamar megállapította, hogy leánykereskedőkkel van dolga és hogy az a karcsu, széke szépség az áldozat.

Versecen a detektív gyorsan leugrott a vonatról s a rendőrkülönményhez fordult, a honnan természetesen rögtön segítséget kapott. Lesbe álltak s figyelőbe vették a társaságot. A „kávé” előzékenyen lesegítette a szép leányt s kocsit rendelt, hogy a kávéháza hajtassanak.

Az elindulásra azonban már nem volt idő, mert a rendőrök ott termettek a detektívvel együtt, letartóztatták az egész társaságot és bekísérték a rendőrségre. A rendőrségen megismerték a „kávé” urat. Odaváló lakos és olyan kávéháza van, ahol a kapucinert helyembe öltözött dámák szolgálják fel... A tamburások pedig az ő céljait segítik elő s ahol beutazzák az országot, mindenütt kiszemelik az áldozatokat. Aztán jön a „kávé” és szerződötteti a mit sem sejtő áldozatot, akit aztán rendszerint végleg hálójukba kerítenek.

A verseci rendőrségen megmagyarázták K. Piroskának is, hogy minő veszélyben forgott. A szép leány zokogva hallgatta a leleplezést és rémülettel látta, hogy milyen nagy veszélyből mentette ki a detektív ébersége. Még aznap visszajött Aradra.

Ma délelőtt az aradi törvényszék előtt volt folytatása az izgalmas kalandnak. A bünszövetkezet itt számolt be bűnös cselekményeért. Megjelent a tárgyaláson K. Piroska is. Mint koronatanu volt beidézve. Elegáns drappszinű ruhába volt öltözve és szemlesütve, pirulva fogadta, mikor a bíró nevére szólította. Majd megszólalt:

— Kérem bíró ur, könyörgöm, tessék zárt tárgyalást elrendelni!

Miután a szép leány kérelmét a községi képviselője is támogatta, Bittó József elnök elrendelte a zárt tárgyalást. Így annak részleteiről nincs módunkban beszámolni.

A bíróság a zárt tárgyalás alapján Zsigmondi Évát hat hónapi fogházra, társát Farsang Jánost pedig egy hónapi fogházra ítélte. Dobos András 150 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság.

Az ítélet ellen úgy a községi képviselője, mint a vádlottak felebbezést jelentettek be.

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Kétszáz millió a Pálffy-hagyaték.

Megtámadják a végrendeletet.

Távíratí tudósítás.

Arad, április 29

Pálffy János gróf milliókat érő műkincseit, ingatlanait az államnak adományozta azzal a feltétellel, hogy az állam csak az ő halála után veheti birtokába a műkincseket.

Két éve folyik már a leltározás és az a hivatalos bizottság, mely a roppant tömegű és értékű vagyon pontos összeírására kiküldetett, mint Pozsonyból jelentik, csak most van abban a helyzetben, hogy munkájáról a törvényes fórumoknak számot adjon. A Pálffy János gróf hagyatékának leltározásában a közjegyzői munkákat ugyanis már befejezték. Tegnap történt meg a hivatalos leltár elkészítése s ezután már csak az azonosítási eljárás következik, melyen úgy a végrendeleti végrehajtók, mint az örökösök érdekeinek képviselői az érdekelt közjegyzőkkel egyetemben, személyesen fognak részt venni.

A pozsonyi Pálffy-palotában e héten a drágaságok és ékszerek ama gyűjteményeit vette jegyzékbe a bizottság, melyek Pozsonyban voltak nyilvántartva.

A festmények, műkincsek, ékszerek és drágaságok tömegéről fogalmat adhat az a hatalmas, százhusz folio-alaku nyomtatott ivre terjedő leltári katalógus, melyet a bizottság szakértői minden egyes darabról azoknak szabatos leírásával készítettek. Milliókra megy a hagyaték csupán eme részének az értéke, holott az ingatlan vagyon ebbe a leltári kötetbe nincsen is felvéve. A Pálffy János gróf művészeti hagyatékának legértékesebb része kétségtelenül a pozsonyi palotában található, melynek gyönyörű berendezésű, hatalmas helyiségeiben együtt van a nagyértékű műkincsek legjelentékenyebb része. Pálffy János gróf végrendeletében úgy intézkedett, hogy vagyonának művészeti jellegű darabjai egész tömegükkel nemzeti közkinccsökké váljanak. A végrendelet szerint 178 darab nagyértékű festmény a Szépművészeti Múzeum, illetőleg, a hogyan ő írta, az Országos Múzeum képtárának tulajdonába jut, az ezenfelül meglehetősen nagy tömegben fenmaradó festmények és grafikai lapok pedig olyképen kezelendők, hogy a közönség számára állandóan hozzáférhetővé váljanak. Ez utóbbiak Királyfán, Bazinban és Bajmócon kezeltenek.

Május hó végével befejeződik különben az azonosítási eljárás is és az elhunyt gróf által tett intézkedéseknek a végrendelet értelmében való hivatalos foganatosítása akadályokba többé nem ütközik.

Van, illetőleg lesz azonban más természetű akadály, mely nyilvánvalóan hosszú időre meg fogja akasztani a végrendelet intézkedéseinek érvénybeléptetését. Az örökösök ugyanis, mint értesülünk, meg fogják támadni a végrendeletet. Nincsenek megelégedve a Pálffy János gróf rendelkezéseivel s jogukat közös uton akarják biztosítani. Ez az egyik akadály, mely lehetetlenné teszi majd, hogy a Szépművészeti Múzeumnak hagyományozott műkincsek rövid időn belül Budapestre kerüljenek. Az örökösök az egész hagyatékra igényt formálnak s mivel egy ilyen hatalmas hagyatéki pör legjobb esetben is évekig szokott elhúzódni, alig van kilátás arra, hogy a Szépművészeti Múzeum a 178 darab festménynek egyhamar birtokába jusson.

A másik akadály nem ilyen természetű ugyan, de elhárítása feltételezi a magyar kormány és a király hozzájárulását. A Pálffy Já-

nos gróf által hagyományozott összes vagyon pénzértékben 160—180 millió korona értéket képvisel. A vagyon nagyobb tömegére Pálffy gróf úgy intézkedett, hogy öt hitbizomány alapították belőle és mindvégig mindenik megőrizze a Pálffy-vagyon jellegét. Kérdés azonban, hogy a magyar kormány, illetőleg a király teljesíthetőnek fogja-e találni ezt a rendelkezést, melynek Pálffy gróf végső akarata gyanánt határozott szavakkal adott kifejezést. A hivatalos bizottság egyik Pozsonyban időző tagja a Pálffy-hagyatékról így nyilatkozott:

— Pálffy János grófnak egyenes leszármazói nem maradtak, ennél fogva óriási vagyonát az oldalági örökösök fogják élvezni. Ezen a réven több arisztokrata család van érdekelve az örökösödésben s mivel a végrendeletet sérelmesnek tartják magukra, pörrel fogják megtámadni. Ez már elhatározott dolog. Az ilyen pörök, különösen pedig a jelen esetben, midőn óriási vagyonról van szó, rendszerint évekig szoktak elhúzódni. A hagyatékunk tehát az a része, mely a nyilvánosságot legspeciálisabban érdekli, t. i. az államnak hagyományozott műkincsek — hogy mikor fognak a kijelölt műintézetek tulajdonába jutni — egyelőre alig lehet megállapítani. A bizottság elvégzi a maga teendőit és kötelességét, de hogy azután mi történik, az már teljesen az örökösöktől és az illetékes bíróságoktól függ.

HIREK.

Emelkedett a házbéradó Aradon.

Az új törvény első eredménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Foglalkoztunk már lapunkban az új adótörvényekkel s mindannyiszor kifejtettük, hogy ezeknek hatása alatt adócsökkenésre számítani nem lehet. Ahol a százalék csökkentése tényleges volt, ott az adó esését ellensúlyozza az adó alany természetes fejlődése, ahol pedig erre számítani nem lehetett, ott a törvény agyafurtsága ellensúlyozta annak eshetőségét, hogy az államkincstár valamelyes jövedelemtől elessen.

Legjobban féltették a városok a költségvetéseiket, különösen az átmeneti időben, amikor még csak a földadó és házbéradó van életbeléptetve, a többi adónemek pedig csak 1911. évtől lépnek hatályba.

Általános felfogás volt ugyanis, hogy a házbéradónak 1910. január 1-től való életbeléptetése a városok költségvetésében zavarokat fog okozni. Ez az adónem ugyanis 15 százalékról 14 százalékra szállítottatott le, ami 4.500.000 korona házbérbévédelem után 45 000 korona előrelátható veszteséget jelentett. Miután a többi adónemek csak egy évvel később fognak életbelépni, e veszteségnek a többi adónemekről remélhető ellensúlyozása az átmeneti időben elmaradt volna.

Arad városra nézve ez a veszedelem eloszlott. Elkészítette ugyanis a város adóhivatala az új adótörvény alapján az 1910. évi házbéradó kivétést, melynek eredménye — dacára az egy százalékos csökkenésnek — 10.000 korona adóemelkedést mutat.

Az 1909. évben egész Arad városban az összes házbérbévédelem kitétt 4.458.388 koronát, a mostani megállá-

pitás szerint pedig ez a házbérbévédelem 4.961.872 koronára emelkedett, vagyis a házbérek egy év alatt 503.484 koronával szöktek fel. Ezen összegből 203.545 koronát tesz ki az a házbér, mely az ujonnan épített házakra esik, ennek levonása után megállapítható, hogy a háziurak Aradon egy év alatt 299.930-koronával stájeroltak.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 30-án az időjárás: száraz, enyhe.

— Elzász-Lotharingia nem kap fejedelmet. Ugy volt, hogy Elzász-Lotharingia új alkotmánnyal együtt külön fejedelmet is kap a német császár ifjabbik fia, Eitel Frigyes személyében. Most egy berlini távirat azt jelenti, hogy Vilmos császár legutóbb megbeszélte legmeghittebb környezetével az elzász-lotharingiai önkormányzat kérdését és ez alkalmalgy nyilatkozott, hogy nem ad külön dinasztia-t ennek a tartománynak, hanem ő marad Elzász-Lotharingia örökös ura.

— Trónörökös a repülőgépen. Párisból táviratozzák: Sándor szerb trónörökös tegnap Lamberg gróffal egy Fahrman-aeroplanon felszállt. A felszállás kitűnően sikerült. A tura egy félóráig tartott.

— Czárán Zoltán jobban van. Budapestről jelentik: Az alagi nagy akadályverseny súlyos sebesültje, Czárán Zoltán állapotában örvendetes javulás állott be. Eszméletét már teljesen visszanyerte, javulása tartós, de még nem tudják, hogy a Herozel-szanatóriumot mikor hagyhatja el.

— Meggyilkolt földbirtokos. Eperjesről jelentik: Sáros megye Nagyvitéz községében rémes gyilkosság történt. Fleischer Gyula nagyvitézi földbirtokost szomszédjának, Schneider földbirtokosnak két fia orozva megtámadta és meggyilkolta. Az idősebb Schneider, aki fiait a gyilkosságra rábirta, veszedelmes őrült, akivel családja ellenséges viszonyban él. A család az utóbbi években több ízben kérte, hogy Schneidert, aki veszélyes őrült, elmeógyógyintézetben helyezték el. A belügyminiszter ezt el is rendelte, azonban a megyei hatóságok nem hajtották végre az intézkedést. A meggyilkolt földbirtokos özvegyet és tíz gyermeket hagyott hátra. A két gyilkost, valamint a felbujtót a csendőrség letartóztatta.

— A háziezred önkéntesei itthon. A 33 ik gyalogezred önkéntesei, akik majdnem két hónapot töltöttek Nagyváradon, gyakorlati kiképzés végett, ma délután hazaérkeztek. Felebbvalóik nagy megelégedéssel nyilatkoznak az ott elért eredményeikről.

— Kormányrendelet május elsejéről. Párisból jelentik: Ugy a polgári, mint a szocialista társadalomban óriási sikere van Briandnak avval, hogy a május elseje ünnepét valósággal hivatalos állami ünneppé teszi egy ma megjelent rendeletével. A kormány mindent elkövet, hogy a munkások ünnepe mentől tényesebb és impozánsabb legyen és hogy men-nél nagyobb rendben és fegyelemben folyjon le. A május elsejéről szóló belügyminiszteri rendelet egész Párist, minden boulevard-t átenged a munkásoknak, a kiknek zárt sorokban kell felvonulniuk, csak a longohampsi mezőkre, s az oda vezető utakra nem szabad men-niök, hogy a versenyeket és az oda igyekvő publikumot ne zavarják. A polgári lapok tele vannak Briand dicséretével.

— Halálozások. Meghalt Szűcs György 60 éves vasuti munkás, Juhász Sándor 3 és fél hónapos fiú, Pospuk Viktor 43 éves aranyozó-segéd, Meidt Károly 3 éves fiú.

— A kiewi pogrom. Kievből táviratozzák: Tegnap ismét borzasztó pogromot rendeztek a huligánok és a szomszédos községek paraszt-sága. A papok és a tanítók bejárták a falvakat és elhitették a néppel, hogy a cár a kiewi zsidókat „bitangok”-nak jelentette ki, mire a parasztság nagy tömegekben tödült tegnap a városba és adott jelre megkezdték a zsidók leölését és kifosztását. Elkeseredett harc folyt Kiew utcáin a huligánok és a zsidók között. Sok százra megy a legyilkolt áldozatok száma. Asszonyokat, gyermekeket szurtak le vad kegyetlenséggel, egy áldott állapotban levő asszonynak a hasát vágták fel, aztán ledobták a második emeletről az utcára. A csendőrség és rendőrség télenül nézte a kegyetlenkedést, sőt sok helyen ők is segítettek a huligánoknak.

— Feloszlattott ifjusági gyűlés. Budapestről jelentik: Az egyetemi ifjuságnak ama része, mely nem tüntetni, de tanulni jár az egyetemre, a fenyegetett tanszabadság érdekében a *Gallilei* körrel együtt nagygyűlést akart ma rendezni az *Intim* színházban. A gyűlést megtartani azonban nem sikerült, mert *Sághy Gyula* rektor felkérte a főkapitányt, ne engedélyezze a gyűlést, mely alkalmas arra, hogy az egyetemi ifjuság között fennálló ellentéteket kiélesítse és megzavarja az egyetemi rendet és békét. Öt-hatszáz egyetemi ifju jelent meg ma este az engedély megtagadása dacára az *Intim* színházban, de a jelen volt rendőrtisztviselő közbelépett és felszólította őket a távozásra. A botrány kikerülése végett az ifjak el is távoztak. Néhányan a közeli *Splendid* kávéházba mentek, de a rendőrség ide is követte őket. Az ifjak holnap a rektorhoz mennek és tiltakoznak a gyűlés betiltása miatt.

— A Halley-üstökös. Grácból jelentik: A Halley-üstökös a Schossberg tetejéről már három hónap óta jól látható. Az üstökös magvát egy fényudvarról ismeri fel. 3 óra 10 perckor jelenik meg hajnalban és egy fél óráig látható.

— A prágai összenőtt ikrek. Ma keltek föl a gyermekágyból — mint Prágából táviratozzák — a *Blaschek*-testvérek és a prágai klinikán, *Kukula* tanár osztályán, egymásnak adják a kilincset az impresszáriók, pedig az összenőtt hölgyek már aláírtak nem is egy szerződést. Az ikerpárt a gyerekkel együtt vasárnap bocsátják ki a klinikáról. *Róza* leányszony jól van, kis fia nemkülönbén és az anya bőségesen tudja táplálni a szülöttét. Az ikrek szerződés értelmében egy hétig tartoznak föl lépni a prágai dalcsarnokban. Már is hirdetik az „előadás”-t, még pedig öles betűkkel. Prágából Angliába, onnan pedig több hónapig tartó körutra utazik egy impresszárióval a jeles társaság.

— A városi jég eladása. A gazdasági tanácsnoknál oly tömegesen jegyeznek elő magánfelek jégátvételt, hogy a gyár termelőképességét szemelött tartva, a jelentkezést le kell zárni. *Lócs* Rezső tanácsnok ezután is értesíti a közönséget, hogy csak szombat déli tizenkét óráig jelentkezők számíthatnak arra, hogy a városi jéggyárból fél vagy egész adag jéget kapnak.

— Egy község az ügynökök ellen. Hozzá tartozik ennek az országnak a nyomorúságához a részletlet. Nincsen száma azoknak, akik mindenféle, még a legelemibb szükségleteiket is részletfizetésre szerzik be, annál az egyszerű oknál fogva, hogy egy summában tíz koronát sem tudnak kiadni egy pár cipőre. Könyveket, ami már a fényűzéshez tartozik, egyáltalán nem szoktak nálunk vásárolni, legföljebb részletre. Ez az állapot teremtette meg a könyvügynökök hadát, amely olyanféle kirándulásokat szokott rendezni szerte az országban egy-egy értéktelen, de szépkötésű diszmi terjesztése érdekében, hogy az már beillik sáskajárásnak is. Se vége, se hossza azután a becsapott irodalompartolók panaszainak. Az ügynökökből természetesen jut a kis községeknek is, azzal a külömb-séggel, hogy a könyvügynök a megváltozott terepen általában varrógép-ügynökké és rossz könyvek helyett rossz varrógépeket sóz a könnyen befonható emberek nyakába. Még jó, ha a szegény áldozat kap valamit az első három koronájáért. *Tótkomlós* község megsokalta már az ügynökök szélhámosságait. Elhatározta, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságát arra kéri, írjon föl a törvényhozáshoz, hogy módosítsa meg a kereskedelmi törvény idevágó szakaszait. Azt kívánja *Tótkomlós*, hogy ezentul a megrendelő-lapok aláírásánál a községi előjáróság hivatalosan ügyeljen fel a vásárló érdekeire. Az írás már elment az alispánhoz; remélhető, hogy lesz is fogantatja, aminek különben elsősorban a tisztességes ügynökök látnák hasznát.

— A zsinagógából. A templomi előjáróság köztudomásra hozza, hogy peszach utolsó két napjára az istentisztelet szombaton este 7 órakor, szombaton d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor, vasárnap reggel 7 $\frac{1}{2}$ órakor és d. e. 9 órakor kezdődik. Vasárnap úgy a reggeli, mint a délelőtti istentiszteletnél hazkarah tartatik. — Az egyházi énekarban *Lóvi Rózsi* urleány is közreműködik, a szónoklatot *Vágvölgyi* Lajos főrabbi tartja.

— Családi dráma. Szászvárosból jelentik: *Lengyel* Tódor üvegas pillanatnyi elmezavarában éles borotvával előbb tizenkét éves fiának nyakát át akarta metszeni, de a fiu az ablakon kiszökött, azután önmagának vágta el a nyakát. Pár pernyi kínlás után *Lengyel* meghalt.

— Kettős halál. *Kassáról* írják: E napokban *Ö. Tóth* András legyestényei lakos és fia szekéren a mádi erdőbe igyekeztek faért. Alig öt pernyi út után az apa oly szerencsétlenül esett le a hátulsó tengelyről amelyen ült, hogy súlyos sérülései közben másnap délután meghalt. A nagytermetű ha'ottnak *Legyestényen* nagy és mély sirt akartak ásni. Már-már ki volt ásva a sirt, amikor a lent dolgozó *V. Tóth* Andrásra a sirt egyik oldala ráomlott és a szerencsétlen embert maga alá temette. Kiásták ugyan gyorsan, de a nagy teher következtében oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához kevés a remény. A szerencsétlenül járt sirás közeli rokona az elhunytak.

— Agyonharapták a disznók. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délután a temesmegyei *Folya* községben. *Trutz* Péter gazda két hónapos fiugyermeke az udvaron feküdt, mialatt anyja a szobában volt elfoglalva. A magára maradt kis gyermek rejtetes sors áldozata lett. Több sertés reátalált a csecsemőre és össze-vissza harapták. A szegény kis poronty

ma behalt sérüléseibe. A kir. ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

— A közönség kedvence, *Szabó* Lola énekművész nő közreműködésével szalon női zenekar hangversenyez esténként a *Gambrius* éttermében szabad bemenettel. Vasárnap délelőtt 10-től és délután 5 órától. 1915

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 füveg 60 fillér Vojtak és Weisznál. 279

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Tanártársainak rágalmazója. A szegedi büntetőtörvényszék tárgyalótermébe makói tanárok és diákok vonultak be. A diákok tanuk voltak, két tanár sértett, egy tanár pedig vádlott lett. *Csigy* Antal dr., a makói gimnázium rendes tanára és görög katolikus lelkész volt a vádlott. *Csigy* még 1908-ban írásos följelentést tett a gimnázium igazgatójánál két tanártársa, *Altmann* Jakab és *Ehrenmann* Ferenc ellen. Azt állította róluk, hogy unokaöccsét, az ötödik osztályba járó *Csigy* Sándort igazságtalanul megbuktatták és ebben az eljárásukban „undok boszu vezérelte őket.” De irt a följelentésében mást is. Így azt, hogy „a két tanár a kötelességét elhanyagolja, a tanári esküjét megszegte, a növendékeit nem tanítja, csak kinozza, erkölcsileg lesülyeszt.” A két megvádolt tanár hatóság előtt való rágalmazás és becsületsértés miatt indított pört *Csigy* Antal dr. ellen. A vádlott védő nélkül jelent meg a tárgyaláson. Egész haloma törvénykönyvet, miniszteri rendeletet, értesítőt hozott magával át Szegedre, a bírák elé. Nem érezte magát bűnösnek. A tárgyalást vezető *Hevesy* Kálmán elnökhöz odafordult:

— Az állításaimat igazolni kívánom. Itt van az igazgató ur, itt vannak a diákok, tessék kihallgatni őket.

Kihallgatták *Madzsar* József gimnáziumi igazgatót, kihallgatták aztán a javítóvizsgán is elbukott *Csigy* Sándor tanuló osztálytársait. Egész nap tárgyalták a három tanár pörét és a kihallgatások után bűnösnek ítélték *Csigy* Antal dr. tanárt és lelkészt, még pedig kétrendbeli rágalmazás vétségében találták bűnösnek, ezért kétszáz korona pénzbüntetésre ítélték. Az elítélt tanár fölebbezett.

§ Pofozkodó rendőr. Nagy János volt aradi rendőr fölött ítékezett ma az aradi törvényszék. Még a múlt év késő őszen történt, hogy Nagy János tullepte a hatáskörét. A *Neuman* testvérek gőzmalma mellett bandukolt hazafelé, a mikor a földön ülve két részeg alakra bukkant. Reájuk kiáltott:

— Mit kerestek itt! Nem takarodtok haza!

A két alak tiltakozni próbált a rendőri beavatkozás ellen. Nagy Jánosban azonban felébredt a kötelességtudás, telefonhoz szaladt és az őrtanyáról kikérte segítségül a készülséget. Nemsokára látható volt, amint lóbalálában vágta a képzelt veszedelem színhelyére a másik két társa. Nagy János ekkor már biztonságban érezvén magát, hamarosan fölön kapta az egyik esendesen üldögélő alakot, *Sugli* Mátyást és pofon teremtette jobbról is, balról is. A felpofozott *Sugli* Mátyás a bírósághez fordult panaszával, amely ma *Bittó* József elnöklése mellett tárgyalta a hivatalos hatalmát tullepő

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHTNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1861

rendőr ügyét. A bíróság a tanúk vallomásából megállapította a rendőr bűnösségét és Kovács József közvádoló vádbeszéde alapján a btkv. 473. §-ba fűköző hivatalos hatalommal való visszaélés miatt egy napi fogházra, átváltoztatható 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet végrehajtását a novella alapján felfüggesztették s így Nagy János egyelőre csak elnöki kioktatásban részesült.

TANÜGY.

(—) Iskolaátogatás Ujaradon. Vértessy Gyula dr., Temesvármegye kir. tanfelügyelője e hó 28. és 29-én meglátogatta az ujaradi népiskolákat. A tapasztaltak felett teljes megelégedését fejezte ki. Különösen dicsérőleg nyilatkozott a német anyanyelvű tanulóknak a magyar beszédben elért szép eredményeért.

SPORT.

+ Kereskedelmi alkalmazottak országos csoportjának (Budapestről) football csapatja vasárnap méri össze erejét az Aradi Atletikai Klubbal. Az A. A. K. csapata abban az összeállításban fog játszani, melyben pünkösdi vasárnap veszi fel a küzdelmet a szabadkaiakkal a kerületi bajnokságot. Vasárnap viszontlátja a sportkedvelő közönség az A. A. K. kitűnő hátvédjét: Lengyelt. Major Kálmán — Lengyel visszatérével — előre megy a halvesorba és így az A. A. K. támadása ezúttal sokkal eredményesebbnek ígérkezik. Véleményünk: ha az aradi csapat teljes tudását és lelkesedését viszi a küzdelembe, akkor aligha hagyja el a pesti csapat Aradot vereség nélkül.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi I. ső Jótékonycélu Nagy Beresényi Társaság május hó 1-én d. u. 4 órakor választmányi ülést tart Tökölly Imre utca 12. szám alatt.

(*) Az aradi polgári jótékony nőegylet f. 6. május hó 1-én d. e. fél 12 órakor a városháza kistermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre ezúttal is meghívja az érdeklődőket az elnökség. 1942

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. I. Sorsjegye eddig nem nyert.

K. Közölni fogjuk.

B. Nem ujságba való.

Abbázia. A dolog már tárgyaltan, mert egyelőre szünetel az, amiről ön ír.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Május hónap küszöbén állunk, mely körülmény az időjárás jellegzetesében kifejezésre jut, amennyiben kellemes meleg napok köszöntöttek be, amelyek a vetésekre rendkívül kedvezőek.

A legutóbb megjelent hivatalos tudósítás a vetések állásáról kielégítő.

A gabonaüzlet irányzata nagy lanyhaságból alább hagyott.

A mai piacon eladásra került:

300 mm. buza	10.80—11.30
400 mm. tengeri	5.30—5.40
Rozs	7.50—7.60
Zab	6.50—6.60
Arpa	6.00—6.10

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 29

Készárú: Kínálat és vételkedv megfelelő, 12 ezer mm. 30 fillérrel magasabb. Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	5.75—5.76	5.79—5.80
Buza 1910. októberre	10.37—10.38	0.39—10.40
Buza 1910. májusra	11.97—11.98	11.95—11.96
Rozs 1910. októberre	8.29—8.30	8.29—8.30
Zab 1910. októberre	6.57—6.58	6.57—6.58

Zárul 5 órakor.

Cesetrák hitelrészvény	— — — —	664.50
Magyar hitelrészvény	— — — —	827.—
Városi vilamos vasúti részvény	— — — —	387.—
Közúti vasút	— — — —	715.—

A Temesvári Lloyd-Társulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. április 29.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	10.80—10.85
76 " " " " " " " " " "	10.85—10.90
77 " " " " " " " " " "	10.90—11.00
78 " " " " " " " " " "	11.00—11.10

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új... ..	10.60—10.70
Rozs új... ..	7.30—7.35
Arpa új... ..	5.50—5.60
Zab új... ..	6.25—6.30
Tengeri régi... ..	5.45—5.50

Felölös szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. évi április hó 30-án:

B) bérlet.

B) bérlet.

Báró Splényiné Blaha Lujza művésznő vendégfelléptével:

A kurucfurfang.

100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felvonásban, dalokkal és tánccal. Rákóczi korából. Irta és zenéjét szerzette: Ifj. Bokor József.

S Z E M É L Y E K:

Ozv. Becskyné Folínusné E.	Katica, leánya H. Harmath J.
Nona, unokája Zalay Margit.	Futó, kuruc Boda Ferenc.
Bögözi Lőrinc Polzár S.	Kertész, kuruc Szabó Lajos.
Senki Tamás Nagyiván I.	Somfáné Benkőné P.
Tetény Gábor Beregi S.	István Gerő János.
Bedő István Várnay Jenő.	Czinka Panna Kápolnai J.
Bözsi, neje Blaha Lujza.	Pál, barát Leővey Leó.

Kezdete este 7-45-től órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadtság-tér mellett.)

Műsor 1910. április 30-án, szombat:

1. Mari néni fogai. Humoros. — 2. Félelmetes vendég. Dráma. — 3. Hajza a majom után. Humoros. — 4. A nyaklánc története. Detektív történet. — 5. Courmayeur-i vízesés. Természet után. — 6. Pali, a házibíró. — 7. Richelieu. Történelmi dráma. — 8. Műoron kívüli szám. — 9. Barabás Béla aradi fogadtatása.

Előadások délután 6 órától kezdve.

NYILTTÉR.



Bérma ajándékok

Imakönyvek

Csontkötésben K. 2.40—24 kor.-ig.
Finom bőrkötésben „ 3 —30 kor.-ig.

Olvasók

Gyöngyházolvasók

a legegyszerűbb kivitelől a legfinomabbig.

Emlék Érmek oxidált fémből

gyönyörű kivitelben.

Olcsó árak,
nagy választékban kaphatók

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében 1892

A R A D,

Andrássy-tér 16.

és

Weitzer János-u.

Telefon 517.

7075 - 1910. kh.

Pályázati hirdetés.

Báró Wüllersdorf-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerész katonáé segélyezésére létesített alapítványra.

A „Mária Anna császárné alapítványi bizottság” pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jövedelméből két szegény tengerész katonáé között az 1910. évben kiosztásra kerülő 140-140 korona segélyre.

Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényvel, kik a cs. és kir. haditengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt ellátási igény nélkül bocsátottak el.

Az alapítványi segély a folyamodók közül a kétlegéremesebbnek egy évre adományozatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján, fizetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótétemnyében már részesült, a segélydíjnak újból elnyerését nem zárja ki.

Felhivatnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi július hó 1-ig a trieszti cs. és kir. tengerészkerületi parancsnok-sághoz nyújtsák be.

A folyamodó által igazolandó:

1. hogy a cs. és kir. haditengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottak el.

2. hogy vagyontalan szegény és segélyre szorult.

Ezen utóbbi körülmény szegénységi vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július 1-én túl beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1910. április hó 27-én.

Sariot,
főkapitány.

84-1910. tkvi szám.

Árverési hirdetés és feltételek.

A nagy-halmágyi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Lurtea Zsurzs és társai pleskucái lakosok végrehajtónak Lurtea György által képviselt kiskoru Lurtea Éva, Román, György és Traján pleskuczai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 38 kor követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte, minek folytán a nagy-halmágyi kir. járásbíró kerületében fekvő és a pleskuca községi 108. sz. tjkvben A I. 1-5. 7-10. és + 1. 2. sorzámu ingatlanok 1024 korona kikiáltási árban az 1910. évi május hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor Pleskuca községében megartandó nyilvános árverés alá fog kerülni, az alábbi feltételek mellett:

1. Az ingatlanok a kikiáltási árban az 1908. XLI t.-c. 26. §-ában megjelölt hányadán alul el nem adatnak és vevő a bánatpénzt az idézett t.-c. 25. §-a értelmében kiegészíteni köteles.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 102 K-40 fillért készpénzben,

vagy az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt, minden egyes részlet részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. december 6-án 39425. I. M. sz. alatt kelt rendeletében előirt módon a nbutyini kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

4. Vevő köteles az épületeket a birtokbavétel napjától tűzkar ellen biztosítani és a biztosítási bírcát ugyanazon naptól számított 15 nap alatt ezen bíróságnál bemutatni.

5. Az árverés jogerőre emelkedése, illetve az árverés napjától számított 15 nap letelével amennyiben t. i. az 1908. évi 41. t.-c. 27. §-a értelmében illő ajánlatot senki nem ad, a vevő a megvett ingatlanok birtokába lépés vételi bizonyítványt kap az ingatlan terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és közterheket a vevő köteles viselni. A megvett ingatlan használat és terhei a vevőt az árverés napjától megilletik.

6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes befizetése után lesz javára hivatalból elrendelendő. Az ezáltal felmerülő kincstári illetékek egyedül vevőt terhelik.

Az árverési hirdetés és feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró telekkönyvi hatóságánál és Pleskuca, Acsuva, Acsucza, Talács és Zimbró községek előjáróságainál megtekinthetők.

Nagyhalmágyon, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságánál 1910. évi január hó 14. napján.

Gáffy,

kir. járásbíró.

1920



5478-1910.

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi ministeriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a m. kir. honvéd főreál iskolában és a honvéd Ludovica Akadémiában az 1910-1911. tanév kezdetén több részint teljesen díjmentes, részint fél díjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog betölteni.

A részletes pályázati feltételek a város katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1910. évi március 19.

A városi tanács.



Bérmálás alkalmára.

Ugy egyszerű, mint
legfinomabb

bőr és csont
imakönyvek

igen olcsón,

legnagyobb választékban

kaphatók

Kerpel

Izsó

331

könyvkereskedésében

Aradon,

Andrássy-tér 20. (Fischer
palota.)

Telefon 385. szám.

90.000 kötetes kölcsönkönyvtár.

30.000 kötetes

zenemű-kölcsönző intézet.



Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor elismert legjobb minősége.

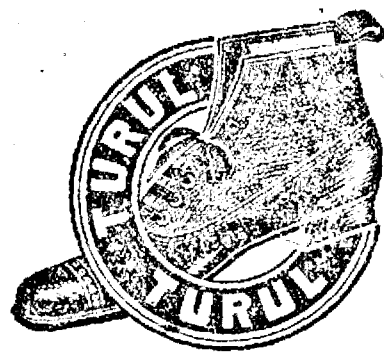
TURUL CIPŐK

dacára az olcsó áraknak
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

1153

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városában. Képes árjegyzék portmentesen. A monarchia legnagyobb cipőgyára.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár.
Központi főraktár: **Arad, Andrásy-ut, Minerita-épület.**



Legnagyobb választék
mindenfajta cipőáruban,
elismert külön minőségben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismerettség híján

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

ort,
rongort,
ort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

bérbesadni kíván

birtoke,
házat,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

mindenestét vétel vagy bérbérvétel cél-
jából keresi:

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetésai

rovatát használja.

Levelet vettem,

ezer köszönet és hála. Nagyon
boldoggá tett kedves soraival, a
levelet kérem máskor is így cí-
mezni. Kezeit ezerszer csókolja
hódolója, Vadvirág. 1916

Kovácsműhely

teljes berendezése nagymennyiségű
finom és jókarban levő szerszá-
mokkal jutányosan eladó. Megte-
kinteni és érdeklődni lehet Schenk
Károlynál, Nagyhalmágyon. 1927

Olcsó divat album.

Tavaszi, nyári saison Blous, alj,
Costüm, kabát minták. Ára 60
fillér Ingusz I. és Fia könyvkeres-
kedésében Arad, Andrásy-tér 16.
és Weitzer János-utca. Telefno:
517. sz. 167

Ügynökök

fix és jutalék mellett felvételnek
Singer Co. varrógép részvénytár-
saságnál József főherceg-ut 9. sz.
1913

Jelyszüke miatt

eladó egy garnitúra, t. i. Ottomán
2 karosszék, 2 ülőke, 1 asztalka.
Cim a kiadóhivatalban. 1930

Jég

kapható háztartási célokra naponta
házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a.
Telephon 199. sz. 1931

Kiadó

egy különbejáratu s folyósólyu
szoba. Cim a kiadóhivatalban. 1928

Keresünk

egy jóírásu leányt kezdő fizetés-
sel expeditionk részére. Ajánlato-
kat „jóíró” jelíggel kérünk e lap
kiadóhivatalába.

Bérmálás alkalmára!

Ugy egyszerű, mint legfinomabb
bőr- és csont imakönyvek igen ol-
csón kaphatók Korpel Izsó könyv-
kereskedésében Aradon, Andrásy-
tér 20. sz. (Fischer-palota). Tele-
fon 385. sz. 90,000 kötetes köl-
csönkönyvtár, 30,000 kötetes ze-
nemű kölcsönző intézet. 525

Ka cigarettázik

használjon Progress szivarkahü-
velyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb.
K. 240 Egyedül kapható Ingusz I.
és Fia könyv- és papirkereskedé-
sében Arad, Andrásy-tér 16. és
Weitzer János-utca. 1651

Kéztulajdonosok figyelmébe.

Célszerű beosztásu házbérbkönyvek
kaphatók Pichler Sándor papir- és
írószer-kereskedésében, Szabadság-
tár 1. 1902

Ászokhordók

körülbelül 75 hektoliteres nagy-
ságban jó állapotban olcsón, egyen-
ként is eladók. Nádor-utca sör-
raktár. 1842

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos
vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

Egy üzlethelyiség

József főherceg-ut 9. sz. alatt ki-
adó. Bővebbet Wild Ferenc cuk-
rásznál. 1688

Egy jó karban levő

himzett zongora terítő jutányosan
eladó. Cim a kiadóban.

Különbejáratu

modernül butorozott szobát kere-
sek belvárosban lehetőleg fürdő-
szoba használattal. Cim a kiadó-
hivatalban.

Modern

földszinti v. első eme-
leti uri lakás kerestetik
a főtéren vagy annak
közvetlen közelében. A
lakás 5 szép szoba, elő-
szoba, fürdőszoba és
megfelelő mellékhelyi-
ségekből állhat. Ajánla-
tokat lakás jelíggel a
kiadóhivatal továbbít.

437

Képkerekek, írómappák,
díszes és egyszerű könyvbe-
kötések és minden e szakba
vágó munkákat készítünk
kiválóan felszerelt könyv-
kötészetünkben, hol e mun-
kálatakat kitűnően képzett
szakmunkások végzik. Aradi
Nyomda Részvénytársaság,
Arad, József főherceg-ut 22.

Egy jó karban levő

4 kerekű kézikocsi
azonnali megvételre
kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

1911-1910. pm.

Hirdetmény.

Az 1910. évi természetbeni ut-
adó kivétési lajstromot az 545/58—
1891. számú szabályrendelet érte-
lmében 1910. évi április hó 25-től
1910. május 10. ig terjedő 15 napra
a közmunkafelügyelőnek a városi
mérnöki hivatalban levő hivatalos
helyiségében közszemlére kiteszem.
Az érdekelteknek jogukban áll azt
betekinteni és esetleges észrevéte-
leiket a közszemlére kitétel ideje
alatt előterjeszteni.

Arad, 1910. április hó 22-én.

Varjassy Lajos.

polgármester, elnök.

241-242-1910. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a érte-
lmében ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. törvényszéknek 1910.
évi 2277. számú végzése követ-
keztében Dr. Glück Géza ügyvéd
által képviselt özv. Kenderesi Já-
nosné javára 500 K. és 600 K. s jár.
erejéig 1910. évi január hó 29-én
foganatosított biztosítási végrehaj-
tás utján le- és felülfoglalt és
690 koronára becsült következő
ingóságok, u. m.: ló, kocsi, vető-
gép, üsző nyilvános árverésen el-
adatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir.
járásbíróság 1910. évi V. 56. sz.
végzése folytán 500 és 600 kor.
tőkekövetelés, ezeknek végzések
szerinti kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltó-
díj és eddig összesen 154 koroná-
nában bíróság már megállapi-
tott költségek erejéig Nagy-Ze-
rinden leendő megtartására az
1910. évi május hó 14-ik napjá-
nak d. u. $\frac{1}{4}$ órája határidőül kitűze-
tik és ahhoz a venni szándéko-
zók ezennel oly megjegyzéssel hi-
vatnak meg, hogy az érintett in-
góságok az 1881. LX. t. c. 107.
és 108. §-ai értelmében kész-
pénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-
rőnek, szükség esetén becsáron
alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták, és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. év LX. t. cz. 120. §-a ér-
telmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Kisjenő, 1910. évi április
hó 24. napján.

Balassa,

kir. bír. végrehajtó.

1925